

Priznanja za športne dosežke v letu 1997

Športna zveza Ilirska Bistrica je v soboto, 14. marca, tretjič zapored razglasila najboljše športnike v občini Ilirska Bistrica. Poleg plaketa Janka Kovačiča, ki so jih prejeli najboljši športnik, športnica in športni klub je istoimenska priznanja podelila tudi mladim, perspektivnim športnicam in športnikom.

Po pričakovanju je bil za športnika leta 1997 razglašen Andraž Lipolt, strelec na glinste golobe (trap), za športnico lokostrelka Maja Štefanič, za najboljši športni kolektiv pa Lokostrelski klub Ilirska Bistrica.

Priznanja Janka Kovačiča za mlade športnike je tokrat prejelo deset posameznic in posameznikov iz treh klubov (Karate klub Samurai, Lokostrelski klub in ŠD Nogometna šola Bistre iz Ilirske Bistrice), posebna priznanja Športne zveze pa so dobili PD Snežnik, Vojka Šestan in Karate klub Samurai. Več na strani 9. Na sliki z leve: Andraž Lipolt, Maja Štefanič in Vojko Stembergar.

Začetek prisilne poravnave v Lesonitu

Petega februarja je Franc Lipolt, stečajni upravitelj delniške družbe Lesonit v stečaju, predlagal prisilno poravnavo oziroma dogovor med dolžnikom in upniki o delnem plačilu dolgov. 13. februarja je njegov predlog podprl upniški odbor, sklep o začetku prisilne poravnave pa je 24. februarja sprejel stečajni senat. Največji upnik Lesonita, ki si je v preteklih letih nabral približno poldrugo milijardo tolarjev dolga, je Banka Koper, ki ima kot eden od hipotekarnih upnikov (drugi je Istrabenz) prednost pri plačilu dolgov. Med večje upnike sodijo še Elektro Primorska in tuji dobavitelji.

Lesonitu je v obdobju od uvedbe stečaja (19. maja) do konca leta 1997 uspelo pridobiti skoraj vse nekdanje dobavitelje, zaradi uspešnega poslovanja pa z ilirskobistriškimi podjetjem sodelujejo tudi novi in nekdanji kupci, vključno z enim od večjih iz tujine, ki si je premislil konec januarja. Zaupanje dobaviteljev v Lesonit se je izkazalo za upravičeno, saj vse dobave redno plačuje. In kar je najbolj pomembno, Lesonit od 22. maja maja, ko se je začela ponovna proizvodnja vlaknenih in kaširanih plošč ter furnirja, posluje pozitivno in pokriva vse tekoče stroške.

V Lesonitu so v preteklem letu ustvarili 200 milijonov tolarjev dobička, obračunali pa so tudi 136 milijonov amortizacije. To je skoraj toliko, kot je bil v hudih časih za celotno tovarno pripravljen odšteti tuji kupec. Če bi prišlo do prodaje Lesonita, je dejal Franc Lipolt, bi vsi zaposleni izgubili delo za 15 mesecev, po prenovi in ponovnem zagonu pa bi lastnik iz Italije zaposlil največ 75 ljudi. Povedano drugače: ponujena vsota ne bi zadostovala niti za poplačilo hipotekarnih upnikov.

Vzroki za optimizem zaposlenih so brez dvoma dobri ekonomski kazalci: kva-

liteta izdelkov je višja, večina izdelkov gre na najbolj zahtevne zahodnoevropske trge, izvoz je kar 5,2-krat večji od uvoza, produktivnost je zdaj približno dvakrat večja, saj 274 zaposlenih ustvari večji fizični obseg proizvodnje kot jih je prej več kot 500. Pri proizvodnji furnirja, na primer, sedaj za kubični meter porabijo 24 ur namesto prejšnjih 43. K dobrim poslovnim rezultatom je seveda veliko pripomoglo tudi zmanjševanje stroškov, kar ima za posledico manjšo porabo vseh surovin.

V Lesonitu so torej dosegli tisto, kar se je pred slabim letom zdelo skoraj nemogoče. Večja produktivnost, manjši stroški poslovanja ter izboljšana kvaliteta so takorekoč ekonomska biblija in nujen pogoj za preživetje in obstanek na trgu. Lesonit očitno ima perspektivo in to je za našo občino dobra novica. Mnogi menijo, da je za vzpodbudne in obetajoče rezultate zaslužen predvsem stečajni upravitelj Franc Lipolt, čeprav sam pravi, da gre zasluga trdemu delu celotnega kolektiva. Za bivše zaposlene velja, da bodo imeli pri zaposlovanju v Lesonitu prednost, ob ustreznem strokovnem znanju seveda.

Delo v furnirnici

Prve dividende

Delničarji podgrajskega podjetja Plama-pur so 16. marca na prvi skupščini odločili, da bodo del dobička v višini 114,5 mio SIT, ustvarjenega v obdobju 1993-1996, izplačali v obliki dividend, in sicer 50 SIT bruto na delnico, preostala vsota (približno 80 mio SIT) pa ostane nerazporejena. Izvolili so tudi nadzorni svet, ki ga vodi Damijan Krt, v njem pa so še Julijana Batič in Igor Bratina ter predstavnik sveta delavcev Milan Mikolj in Franci Dovan. Nadzorni svet je za direktorja družbe s petletnim mandatom še isti dan imenoval Radoša Gregorčiča.

Delničarji so potrdili poslovno usmeritev uspešnega 245-članskega kolektiva, ki na tuje trge izvozi 65% količinske in vrednostne realizacije. Spodbudni so tudi rezultati poslovanja v letu 1997. Ob intenzivnem vlaganju v posodobitev tehnološke opreme (303 mio SIT, kar predstavlja 9% vseh prihodkov) so po neredirani bilanci uspeha ustvarili 128 mio SIT dobička. Take rezultate so dosegli z 22%-nim povečanjem obsega poslovanja, z izboljšanjem asortimana izdelkov in s 17%-nim dvigom produktivnosti v primerjavi z letom poprej. V Plami-pur so zmanjšali zadolženost in izboljšali likvidnost, saj so večino naložb financirali z lastnimi sredstvi. Kakovost poslovanja so potrdili tudi lanskega septembra, ko so prejeli certifikat ISO 9001. O delitvi dobička iz leta 1997 bodo odločali na drugi skupščini.

Ne pozabite oddati davčne napovedi

31. marec 1998 je zadnji dan, ko morajo zavezanci za dohodnino oddati davčno napoved za preteklo leto. Napoved morajo oddati vsi, ki se štejejo za davčne zavezance, to pa so vse fizične osebe, ki so v letu 1997 prejele katerikoli izmed obdavčljivih prihodkov.

Povprečna bruto plača zaposlenih v Sloveniji za leto 1997 znaša 1.731.012 SIT. Osnova za dohodnino je za vse zavezance manjša za 11 % oziroma 190.411 SIT, dodatne olajšave pa lahko uveljavljajo še 100-odstotni invalidi (1.731.012 SIT), dijaki in študenti za delo preko študentskih ali mladinskih organizacij (40% ali 692.405 SIT), zavezanci, ki so dopolnili 65 let starosti (8% ali 138.481 SIT) ter zavezanci, ki vzdržujejo družinske člane: za prvega

otroka in za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana (10% ali 173.101 SIT), za dva otroka (25% ali 432.753 SIT), za tri otroke (45% ali 778.955 SIT), za štiri otroke (70% ali 1.211.708 SIT), za pet otrok (100% ali 1.731.012 SIT) in olajšava za motenega otroka (50% ali 865.506 SIT).

Postopek za izračun dohodnine in urnik sprejemanja dohodninskih napovedi Davčne izpostave Ilirska Bistrica objavljamo na strani 3.

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE 1997

Če znaša letna osnova SIT		Znaša davek	
nad	do	SIT	SIT
	860.487	+ 17%	
860.487	1.720.973	146.282 + 35%	nad 860.487
1.720.973	2.581.461	447.452 + 37%	nad 1.720.973
2.581.461	3.441.947	765.833 + 40%	nad 2.581.461
3.441.947	5.162.920	1.110.028 + 45%	nad 3.441.947
5.162.920		1.884.466 + 50%	nad 5.162.920

Vir: Ministrstvo za finance Republike Slovenije

NALOŽBE

Mikoza le še spomin

STRAN 2

DOHODNINA

Kako si jo izračunamo sami

STRAN 3

POGLEDI

Čisto resna stvar o mladih

STRAN 4

POLEMKA

Šport danes in jutri

STRAN 5

LJUDJE

Dva ista pirha? Nemogoče!

STRAN 12

DOBRODELNA AKCIJA

Za življenje gre!

Država zelo rada sprejema pravilnike, »pozabi« pa na sredstva, ki so potrebna, da ti pravilniki »meso postanejo«. Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči, ki je od začetka leta v veljavi na celotnem ozemlju Slovenije, ureja pogoje, organizacijo in način dela služb nujne medicinske pomoči. Ilirskobistriški zdravstveni dom v nasprotju z nekaterimi drugimi okolji za organizacijo te službe od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ni dobil niti tolarja. Je cena človeškega življenja v Ljubljani res višja od tiste v Ilirski Bistrici?

Tako je spraševala direktorica Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica dr. Ivica Smajla na tiskovni konferenci 3. marca. Reševalna postaja v Il. Bistrici (prizidek zdravstvenega doma) nima urejenih prostorov za osebe, streha zamaka, omet odpada, poleg vsega pa je zgrajena še na črno. Premorejo štiri vozila (najmlajše je staro 5 let), ki so dotrajana, brez EKG aparata in defibrilatorja.

Dr. Ivica Smajla je bila prejšnji mesec zaradi tega na ministrstvu za zdravstvo, a brez uspeha. Poudarila je, da prebivalci ilirskobistriške občine plačujejo enake prispevke kot drugod po Sloveniji in da imajo pravico do enakega zdravstvenega varstva. Do najbližje bolnišnice je z območja ilirskobistriške občine urovožnje, čas pa je zelo pomemben faktor pri ohranjanju življenja. Občina je kot ustanovitelj zdravstvenega doma sicer dolžna skrbeti za osnovno zdravstveno varstvo, a nima virov, zato bi bilo prav, da zanj poskrbi Ljubljana.

Poleg prenove reševalne postaje, ki bi stala okoli 10 milijonov tolarjev (zdravstveni dom bo plačal izdelavo projektne dokumentacije v višini ene desetine omenjene vsote) ilirskobistriški reševalci potrebujejo predvsem novo in opremljeno reševalno vozilo, ki stane približno 10,5 milijona tolarjev. Denar za opremo (okoli 3 milijone) je

zdravstveni dom pripravljen zagotoviti iz lastnih sredstev, ni pa še znano, kdaj in koliko denarja bosta prispevali občina in država.

Zaradi mačehovskega odnosa države do obrobni delov Slovenije, si moramo v občini Ilirska Bistrica sami pomagati do novega reševalnega vozila, brez katerega ni možno zagotavljati nujne medicinske pomoči. Ko je življenje na nitki, morajo imeti vsi enake možnosti. Cena človeškega življenja naj ostane enaka.

Zato Zdravstveni dom Ilirska Bistrica v sodelovanju z Radiom 94 organizira dobrodelno akcijo zbiranja sredstev za nakup reševalnega vozila, ki lahko pomeni razliko med življenjem in smrtjo. Dr. Ivica Smajla vabi k sodelovanju vsa podjetja in posameznike, katerih imena bodo objavljena v lokalnih časopisih in v Primorskih novicah.

Akcija bo trajala do konca aprila, zaključila pa se bo s svečano prireditvijo, na kateri se bo zdravstveni dom še enkrat zahvalil vsem donatorjem.

Prispevke lahko nakažete na žiro račun:

52210 - 603 - 30778, s pripisom »Za reševalno vozilo«.

NAŠ BORJAČ

Letnik II, št. 4/1998

D2

Časopis Naš borjač izdaja podjetje D2 d.o.o., Levstikova 12, Ilirska Bistrica

Direktor:
Dejan Šajn

Odgovorni urednik:
Franc Gombač

Uredniški odbor:
Dimitrij Bonano, Zdravko Debevč,
Dean Ujčić

Urednik, novinar in lektor:
Branko Zidarič

Oblikovanje in računalniški prelom:
Gorazd Rogelj

Fotoliti in tisk:
D2 d.o.o.

Naslov za dopise, poslovne informacije,
oglasne in naročnine:

D2 d.o.o., Levstikova 12, p.p. 60,
6250 Ilirska Bistrica
Tel.: 067/41-184
Faks: 067/41-827

Žiro račun: 52210-601-17041

Na podlagi Zakona o prometnem davku (Uradni list RS, št. 4/92) in mnenju ministrstva za kulturo (št. 415-1103/97) z dne 15. 10. 1997 sodi časopis Naš borjač med proizvode informativne narave po 13. točki tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odstotni davek od prometa proizvodov. Prometni davek je vračunan v ceno časopisa.

Nevarne snovi na treh parkiriščih

Ilirskobistriški občinski svet se je na zadnji seji ukvarjal s problematiko parkirišč za tovorna vozila, ki prevažajo nevarne snovi. Svetnice in svetniki so po razpravi sprejeli sklep, da bodo tovorna vozila lahko uporabljala parkirišče podjetja TIB Petrol Transport in parkirišči pri Tokovi čistilni napravi ter pri Lesonitovem obratu žaga. To pomeni, da prevozniki nevarnih snovi, ki jih je v ilirskobistriški občini okoli 50, izven omenjenih lokacij ne bodo mogli več puščati svojih vozil, čeprav parkirišči pri čistilni napravi in Lesonitu še ne izpolnjujeta zahtevanih tehničnih pogojev.

Občinski svet se je že sredi lanskega leta strinjal s tem, da se lahko začne izdelovati prostorski načrti za omenjene tri lokacije, a je vse skupaj ostalo le pri željah. Ker imajo prevozniki nevarnih snovi le še tri leta časa za ureditev parkirišč in mest za vzdrževanje (vozila sedaj parkirajo tam, kjer jih v skladu s pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih ne bi smeli), so Upravni enoti Ilirska Bistrica začeli pošiljati prošnje za ureditev parkirišč na svojih parcelah v vaseh.

Svetniki so v razpravi poudarili, da to ni sprejemljivo. Sklenili so, da si bodo morali tudi lastniki tovornih vozil, ki se ne ukvarjajo s prevozom nevarnih snovi, v vseh naseljih ilirskobistriške občine pridobiti z zakonom določena soglasja, še več, pridobiti si bodo morali tudi pozitivna mnenja upravljalca prometnic, sosedov in krajevni skupnosti ter organizacij o tem, da prevažajo snovi, ki niso nevarne.

Propadajoča Mikoza dobiva novega lastnika

Članice in člani ilirskobistriškega občinskega sveta so v četrtek, 12. marca, na 4. izredni seji, sprejeli predlog občinske uprave za prodajo in delni najem nepremičnin v kompleksu Mikoza, s katerim naj bi sicer nenačrtovano, a zato izredno hitro rešili problem propadajočega gospodarskega poslojja, ki leži v neposredni bližini središča Ilirske Bistrice.

Kompleks Mikoza, ki ga je do onemoglosti izkoristilo domače podjetje Ilirija - dokler je bilo možno so namreč v Mikozi imeli proizvodnjo gredic, je sedaj zapuščen in popolnoma dotrajan objekt v fazi rušenja. Lastnik nacionaliziranega kompleksa je sedaj občina, ki pa v bližnji prihodnosti nima zagotovljenih finančnih možnosti za njegovo sanacijo. Dediči prvotnega lastnika (družina Samsa iz Trsta), so sicer vložili zahtevo po denacionalizacijskem postopku, ki pa je bil zaradi italijanskega državljanstva prejšnjega lastnika kot optanta zavrnjen. Seveda so se dediči pritožili, kar pa je samo eden od razlogov, da celoten kompleks še naprej propada. Občina Il. Bistrica namreč nima pripravljene nobene načrta, še manj pa finančnih sredstev za sanacijo omenjenega objekta, zato je z obema rokama sprejela pobudo za rešitev tega, vsaj za mesto Ilirska Bistrica, velikega problema.

SM & A, investicijsko podjetje iz Ljubljane, je namreč občini ponudilo odkup in gradnjo poslovno-storitvenega objekta v kompleksu Mikoza. Ker je omenjeno podjetje izrazilo pripravljenost rešiti tudi problem z denacionalizacijskimi upravičenci, kar je seveda pogoj za nakup zemljišča, je občinska uprava navedeno možnost sprejela in pripravila predlog prodaje Mikoze. Dejstvo je namreč, da občina še precej let ne bi zmogla sanirati podirajočega objekta, ki bi, če ne drugega, vedno bolj kazil urejenost mesta, poleg tega pa bodo z omenjeno naložbo ustvarjene mo-

žnosti za razširitev oziroma povečanje različnih dejavnosti. Navsezadnje to pomeni še vsaj 70 do 100 novih delovnih mest, kar je za trenutno število brezposelnih v občini Ilirska Bistrica zelo pomembno.

Podjetje SM & A zastopa direktor Vojko Mlakar, ki se je že dokazal na področju računalništva doma in v Avstriji (Mlacom) ter menjalništva (Hida). Na prostoru sedanjega propadajočega kompleksa namerava urediti poslovni in stanovanjski center s pripadajočimi parkirnimi površinami. Vhod v Ilirsko Bistrico z južne strani naj bi že v kratkem nudil precej drugačno sliko.

Občinski svet je skoraj soglasno podprl pobudo občinske uprave, kar dokazuje, da je tokrat v razpravi prevladoval razum. Občinska uprava se je tokrat pred prodajo objekta tudi bolje zaščitila, sicer pa je kupec Mikoze napovedal takojšen pričetek del po opravljenih prodajnih formalnostih. Pripravljen je tudi projekt novega stanovanjsko-poslovnega centra, tako da lahko že v tem letu pričakujemo začetek izgradnje centra. To pa je brez dvoma najpomembnejše.

A. Z.

Zakaj reformiramo pokojninski sistem?

Reforma pokojninskega sistema je pred vrati. Sedanji, dokladni sistem pokojninskega zavarovanja, v bistvu temelji na generacijski solidarnosti, kar pomeni, da se pokojnine izplačujejo direktno iz prispevkov zaposlenih, ki ob odhodu v pokoj prejemajo pokojnino iz prispevkov takrat zaposlenih. Nujna predpostavka tega sistema je, da število zaposlenih bistveno presega število upokojencev, kar je že danes tiha želja. Število aktivnega prebivalstva se zmanjšuje zaradi upadanja rojstev in zviševanja starostne meje vstopa na trg delovne sile, ki je posledica čedalje daljšega izobraževanja. Poleg tega znaten del aktivnega prebivalstva ni zaposlen, kar se zmanjšuje število zavezancev, ki plačujejo prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Na drugi strani se soočamo s povečevanjem števila upokojencev zaradi množičnega predčasne upokojevanja v prvih letih po osamosvojitvi in daljšanjem življenjske dobe.

Bela knjiga o reformi pokojninskega sistema, ki jo je pripravilo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, vsebuje tudi simulacijo dolgoročnih učinkov obstoječega sistema v naslednjih desetletjih, če ne bi prišlo do nikakršnih sprememb. Vse demografske projekcije (narejene so pesimistična, srednja in optimistična varianta) predvidevajo staranje prebivalstva. Delež mladih do 20 let bo s četrtine padel na približno petino prebivalstva, delež starejših od 59 let bo iz šestine narasel na četrtino, število zelo starih (nad 80 let) se bo podvojilo. Število upokojencev bo raslo še 30 let, ko bo nanj začelo vplivati manjšanje prebivalstva, število zavarovancev pa bo ostalo na isti ravni še 15 let, saj se bo manjšanje demografskega priliva kompenziralo z zaposlovanjem večjega deleža aktivnega prebivalstva, nato pa se bo začelo zmanjševati. Ob predpostavki, da bi bila zbrana sredstva iz prispevkov zavarovancev in delodajalcev enaka kot 1997, to je 12% bruto domačega proizvoda (BDP), bi primanjkljaj pokojninske blagajne zrasel s 3,8% BDP v letu 1997 (112 milijard tolarjev iz proračuna) na 14% BDP v letu 2040. Skupen strošek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje bi tako znašal kar 26% BDP. Za ilustracijo: če bi takšni stroški obstajali že danes, bi se številka gibala okrog devetih milijard nemških mark.

V državah članicah Evropske unije je povprečen strošek pokojnin iz državnih sistemov pokojninskega varstva, ki pokrivajo 88% prihodkov upokojencev, 10% BDP, a tudi tam pričakujejo v naslednjih letih sko-

kovit porast teh stroškov. Kapitalski pokojninski skladi so v državah EU dokaj slabo razviti, saj se skoraj devet desetih sredstev pokojninskih skladov nahaja v Veliki Britaniji in Nizozemski. Povsod v Evropi neugodni demografski trendi, podobni tistim pri nas, zahtevajo reformiranje pokojninskih sistemov. Nekateri države so se jih že lotile, večino pa to še čaka.

Razmerje med zaposlenimi in upokojenci je vse bolj neugodno. Če ne bomo izvedli korenite reforme, nam ostane na izbiro le prejetje pol manjših pokojnin ali zvišanje prispevnih stopenj čez vsako razumno mero, kar bi zadušilo gospodarstvo.

Splošno soglasje za reformo smo pri nas dosegli, končna podoba pokojninskega sistema v Sloveniji pa bo odvisna od pogajanj med socialnimi partnerji in od političnih dogovorov na ravni strank. Zaželeno bi bilo, da pridemo do čim širšega konsenza, saj gre za enega od temeljev socialnega sistema v naši državi. Nekaj pa je jasno - časa ni na pretek! Najbolje bi bilo, če bi reformo začeli že včeraj.

Prihodnjič: Vladni predlogi za reformo sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Prenovljen most v Harijah

Delavci ilirskobistriške enote SGP Primorje Ajdovščina so začeli prenavljati ozek in dotrajan most v Harijah že lanskega novembra. Ker jih je oviralo slabo vreme, so zadnja dela opravili šele v začetku marca. Obnovitvena dela na mostu so stala 34 milijonov tolarjev, investitor pa je bila Direkcija Republike Slovenije za ceste.

Ervin Surina, vodja del, je povedal, da so v tem času temeljito sanirali 30 metrov dolg most, ki je bil zaradi razpok v stenah, opornih krilih in obeh nosilnih ploščah že močno dotrajan. Most je bil poleg vsega še preozek, saj se je na njem pripetilo že veliko prometnih nesreč. Delavci so zamenjali obe nosilni plošči, razširili cestišče na 6 metrov, postavili pločnik in ograjo iz be-

tonskih stebričkov, ki so vezani globoko v temelje. Na zahtevo vaščanov so opravili tudi dodatna dela (podvoz je sedaj visok okoli 4 metre in omogoča nemoten prehod vseh kmetijskih strojev, zgradili so podporne zid v dolžini 35 metrov) ter na koncu uredili okolico in položili asfalt, tako da most izpolnjuje vse tehnične predpise za regionalne ceste.

Kako si najlaže izračunamo dohodnino

Če ste davčni zavezanec, si morate najprej sešteti vse vaše bruto prihodke, ki ste jih zaslužili v davčnem letu 1997, saj jih morate do konca marca 1998 prijaviti pri pristojni davčni izpostavi. To so: plača, razna nadomestila, stimulacije, regres, avtorski honorarji, drugi prihodki iz pogodbenega dela in podobno. Ko dobite seštevke vseh bruto prihodkov, lahko začnete odštevati normirane stroške, plačane prispevke in druge olajšave, ki so vam jih obračunali izplačevalci.

Tako dobite odnovo I, od katere izračunate 3 odstotke. Do višine teh treh odstavkov lahko od dobljene osnove odštete znesek v primeru, če ste med letom nabrali dovolj olajšav (računov), s katerimi ga lahko dokazujete (v primeru, da imate manjši znesek, ga uveljavite, pozorni morate biti le na to, da ne presega treh odstotkov in da imate zanj račune ali dokumente, ki se glasijo na vaše ime). Nato od dobljenega zneska odštete enotno olajšavo, ki pripada vsem zavezancem in za leto 1997 znaša 190.411 SIT. Osnovo lahko zmanjšate še za druge olajšave, kot so: delo preko študentskih in mladinskih organizacij, če ste 100-odstotni invalid, če ste dopolnili 65 let starosti, imate najmanj enega otroka ali vzdrževanega družinskega člana. Ko odštete vse uvedeno, dobite osnovo za izračun dohodnine - primerjajte jo z lestvico za odmero dohodnine, ki smo jo, tako kot natančne zneke olajšav, navedli na 1. strani.

Primer: Od 1.874.356 SIT bruto dohodkov, ki jih je nekdo zaslužil v lanskem letu, odštete 387.789 SIT prispevkov in dobite znesek 1.486.576 SIT (osnova I). 3% od osnove I znaša 44.597 SIT (individualne olajšave lahko uveljavljamo največ do tega zneska). Od osnove I (1.486.576 SIT) odštete 44.597 SIT in 11% splošne olajšave oziroma 190.411 SIT. Tako dobimo znesek

1.251.568 SIT ali osnovo II, s katero se je neznanec uvrstil v drugi dohodninski razred. Nato izračunamo razliko med osnovo II (1.251.568 SIT) in izhodiščnim zneskom drugega razreda, ki je 860.487 SIT. Razlika je 391.081 SIT. K davku v višini 146.282 SIT pristojemo še 35% od 391.081 SIT (136.878 SIT) in dobimo 283.160 SIT. To je davek, ki ga neznanec dolguje državi. Ker je med letom poravnal že 287.584 SIT davka (283.160 SIT - 287.584 SIT = -4.424 SIT), mu je država dolžna 4.424 SIT. Če bi med letom poravnal manj davka, kot smo izračunali, da ga dolguje državi, bi moral razliko doplačati.

Postopek izračuna dohodnine

Vsi bruto dohodki
- vsi prispevki za socialno varnost in posebni prispevki po zakonu
- vsi normirani ali dejanski odhodki
= osnova I
- vložena sredstva (največ 3% osnove I)
- 11% povprečne plače zaposlenih v RS
- druge olajšave (invalidi, študenti, dopolnjenih 65 let)
- olajšave za vzdrževane družinske člane
= osnova II

Zavezanci lahko načeloma uveljavljajo zmanjšanje osnove za dohodnino le do poteka roka za vložitev napovedi za dohodnino (do 31. marca). Zaradi neživljenjskih situacij, do katerih je prihajalo v primerih, ko so starši pozabili vpisati otroka kot vzdrževanega družinskega člana zaradi preračunavanja, kateremu od zavezancev, očetu ali materi, se bolj izplača uveljaviti olajšavo, se je zakonodajalec odločil za spremembo zakona. Dovolil je, da lahko zavezanci uveljavljajo zmanjšanje osnove iz naslova posebnih olajšav - za vzdrževane družinske člane, ne za druge olajšave!!! - tudi po preteku roka za vložitev napovedi, vendar najkasneje v roku za pritožbo zoper odločbo o odmeri dohodnine.

Razpored sprejemanja dohodninskih napovedi

1. Od 23. do 31. marca 1998 bo sprejem organiziran v prostoru Krajevne skupnosti Ilirska Bistrica (v istem objektu kot davčna izpostava):

ponedeljek, 23. marca	od 7.30 - 17.00
torek, 24. marca	od 7.30 - 17.00
sreda, 25. marca	od 7.30 - 17.00
četrtak, 26. marca	od 7.30 - 17.00
petek, 27. marca	od 7.30 - 17.00
sobota, 28. marca	od 8.00 - 12.00
ponedeljek, 30. marca	od 7.30 - 17.00
torek, 31. marca	od 7.30 - 17.00

2. Dohodninsko napoved lahko oddate tudi po pošti kot priporočeno pošiljko na naslov: Davčna uprava Republike Slovenije, Urad Postojna, Izpostava Il. Bistrica, Bazoviška 14, 6250 Il. Bistrica, s pripisom »DOHODNINA 97«. Opozorilo: pravilno vpišite vaše osnovne podatke (priimek in ime, EMŠO, davčno številko, upokojenci tudi številko upravičenca pri ZPIZ-u) in vse obdavčljive dohodke. Ne pozabite vpisati olajšav in napoved podpisati.

3. Z denarno kaznijo 50.000 SIT se kaznuje za prekršek takoj na kraju prekrška posameznik, če na zahtevo davčnega organa ne da podatkov, s katerimi razpolaga, če na javni poziv ne prijavi svojega nepremičnega in premičnega premoženja pristojnemu davčnemu uradu in če ne vloži davčne napovedi v roku, določenem z Zakonom o davčnem postopku. Z denarno kaznijo 100.000 SIT se kaznuje takoj na kraju prekrška posameznik, če ne vloži davčne napovedi, če vloži davčno napoved, ki ne vsebuje podatkov, potrebnih za odmero davka ali če v napovedi izkaže neresnične podatke in če posreduje podatke, ki so davčna tajnost tretji osebi, ki do teh podatkov ni upravičena.

Prihaja Moped show

Slovenci že 40 let gledamo gibljive slike Televizije Slovenija in častitljivih 70 let poslušamo programe Radija Slovenija. Okroglo obletnico praznuje tudi Moped show, saj že 20 let z besedo in glasbo bode ljudi na sončni strani Alp. Če vas zanima, kako izgleda prireditev v znamenju vseh treh obletnic, se odpravite v **nedeljo, 29. marca**, v Športno dvorano OŠ A. Žnidaršiča, kjer vas bo razposajena družina s številnimi gosti zabavala od 19.30 dalje.

Astreia elektronika

Pooblaščen servis za SAMSUNG aparate.

Ugoden nakup aparatov znamk:

ALPINE, PHILIPS, SONY, PANASONIC, TECHNICS, GOLDSTAR, DAEWOO, LOEWE, GRUNDIG, FENDER, AIWA, KENWOOD, SANYO

televizorji:

ekran 51 cm - 51.900 SIT
ekran 55 cm - 64.000 SIT
ekran 63 cm - 89.900 SIT (stereo)
ekran 70 cm - 99.900 SIT (stereo)

videorekorderji:

SV 203X - 41.900 SIT (2 glavi, show view)
SV 605X - 65.900 SIT (2glavi, show view, hi-fi stereo)

glasbeni stolpi:

SCM 6700 - 39.900 SIT (klasični in CD gramofon, radio, dvojni kasetofon)

SAMSUNG akcijska prodaja - še ceneje.

Možnost nakupa po naročilu preko katalogov.

Miloš Valenčič s.p., Prešernova 4a, 6250 Ilirska Bistrica, tel.067/42-286

Čar spominov spet v časa svili

Živahnost, razposajenost in norčavost pustnih dni se je v nedeljo, 22. februarja, po zaslugi Turističnega društva Ilirska Bistrica že drugič zapored organizirano naselila tudi v mestno središče. Zvedavi množici na obeh straneh Bazoviške ceste, od Gostilne Spetič do Komunalno stanovanjskega podjetja se je letos v sedmih skupinah predstavilo več kot tristo mask. Pustne skupine, »škoromati, šjeme, kralji in cigani«, sestavljene iz starih in mladih, razigranih in nasmejanih, ki so se zbrale pri OŠ A. Žnidaršiča, so letos druga za drugo prihajale na parkirišče pri gostišču Park, kjer je bil postavljen oder.

Skupini tlačanov in grajske gospode iz štirih podgorskih vasi so sledili podgrajski ter hruški škoromati z značilnimi lesenimi kleščami, s katerimi so lovili dekleta v družbi poskakajočih zgončarjev, vrbiške črne in bele »šjeme« z maskami iz usnja, Snežniška konjenica v preoblekah iz časa Napoleona, na koncu pa sta s svojimi vozili prihrujmeli še moderni skupini iz Dolenj in Novokračin, prvi s čolnom, drugi s pomanjšano in našemu standardu primerno kopijo celuloidnega ponorelega Maxa. Vse skupine in najbolj značilne maske je, medtem ko so uprizarjale obred, preganjale zimo, poskušale zagotoviti dobro letino in kopico otrok, opisal ter predstavil Franc Gombač.

Na pustno nedeljo so se torej tudi po ulicah Ilirske Bistrice sprehodile oziroma zapeljale stare in izvirne ter nove in nedomiselnje maske, ki so uprizorile ogleda vredno gledališko predstavo. Igralci so bili dobri in zli, strašljivi in pohlevni, kričeči in neopazni, uglajeni in divji, strastni, skoraj taki,

izbrana pot, prizorišče za predstavitev skupin, prostor za zaključek spreveda, uspešna organizacija in vodenje prireditve, nekaj tisoč obiskovalcev, vse to je omogočilo, da več kot tristo mask, željnih bistriških ulic, ni imelo dolgih nosov, nasprotno, povsod je bilo videti široka usta, ne samo narisana, pustna, ampak prava, nasmejana.

Pust je dan, ko je vse mogoče, ko lahko vsak pokaže in izreče - z masko ali brez - vse tisto, česar drugače ne more, si ne upa ali ne sme (!?). A med okoli štiri tisoč obiskovalci je bilo tudi nekaj takih, ki so od novodobnih maskar pričakovali, da bodo upoštevale staro pustno pravilo ter obdelale domače politične in drugačne strese.

kot smo ljudje v resnici. Starih in preverjenih - Podgrajci so začeli obujati spomin na pustno izročilo že pred poldrugim desetletjem, nakar so jim sledili še v Hrušici, pred kratkim pa še v Vrbi in Vrbovem, kjer so ponovno oživele tako imenovane »šjeme« - ni treba posebej predstavljati, saj zagnano in z ljubeznijo ohranjajo tradicionalno in svojevrstno simboliko prostora. Kljub temu, da so mladeži z namazanimi obrazi in odsluženimi vozili zaigrali opazno, čeprav stransko vlogo, poznavalci pravijo, da ni bilo nič drugače ali slabše kot v Ribnici, Cerknici ali na Ptuj. Po mnenju predstavnikov nekaterih sodelujočih skupin celo bolje. Z gledališko predstavo na ulici, z njeno kostumografijo, masko in koreografijo je bila očitno zadovoljna tudi množica ljudi od blizu in daleč, saj je znala ceniti napore ustvarjalcev, ki poznajo le premiero, še posebej njihovo skrb za ohranitev tradicionalnih in iz generacije v generacijo potrjenih običajev; potem ko si je dodobra potešila radovednost in se prepustila vzdušju domačnosti ob hrupu motorjev, so se mnogi pridružili šemam še na parkirišču pri podjetju Breza, kjer je bil »foyers«.

Namen Turističnega društva Ilirska Bistrica, ki je pripravilo letošnjo povorko, pravo pašo za oči in sprostitve, je bil dosežen, saj je dogodek pregledal že kar preveč običajno mrtvilo in v mesto pod Snežnikom zvalbil obiskovalce tudi v času, za katerega velja, da ne pozna kakšne posebne turistične gneče. Zbirališče nastopajočih, premišljeno

Zanimanje za pustne običaje, ki smo jim še pred nekaj leti posvečali premalo pozornosti, pred dvoma raste, saj v marsikaterem slovenskem okolju dobivajo drugačen pomen in veljavo. Mogoče se bo pustna nedelja tudi v Ilirski Bistrici počasi daljšala in se raztegnila v nekajdnevno turistično, zgodovinsko in etnološko zanimivost; steza pozabe je očiščena, čeprav se je marsikaj za vedno izgubilo, marsikaj za zmeraj rešilo. Pust je prišel in odšel. Naslednje leto bo znova oživel, spreved po mestu pa naj bi bil, tako vsaj upajo organizatorji, še daljši, bolj bogat in dopolnjen z nekaj povsem novimi idejami.

B. Z.

Čisto resna stvar o mladih

Naneslo je, takšno je pač življenje, da sva s prijateljem tik pred novim letom zavela v edini ilirskobistriški gostinski lokal, ki je odprt tudi ponoči oziroma 24 ur na dan. Bila je nedelja ob štirih zjutraj. Nobene proste mize ni bilo, zato sva se usedla k šanku, vsak z ene strani vogala.

Takoj po prihodu sva opazila, da je lokal dober, če ne že kar odličen. Ni mačji kašelj imeti lokal, ki je odprt vso noč; koliko nesrečnih duš, koliko željnih in potrebnih družbe zahaja vanj v urah, ko ne morejo nikamor drugam. Pred leti, ko v Ilirski Bistrici ni bilo takega lokala, smo bili prepričani, da se to lahko zgodi in dogaja samo nam, čeprav smo ga ves čas pogrešali in tarnali: »Da, da. To je pa Bistrica!«

Ko sva s prijateljem dobila naročeno kavo, sem mu povedal, kaj se mi je nekoč pripetilo v Celju, kjer sem bil na nekajdnevem seminarju o varstvu pri delu. Zvečer sem na poti v hotel srečal staro znanca, muzikanta. »O Franci, kako si, kako kaj tvoj Celjski kvintet?« »Ah, glej, glej. Ti si, Saša, ali ne?« O podrobnostih srečanja vam ne bom pravil, saj so nepomembne, poudariti želim le to, da sva odšla v nek gostinski lokal, v katerem sva izmenjala vsak po nekaj naročil in že je bila ura enajst, ko so nama dejali, da zapirajo. Franci je bil zelo nesrečen. Nerodno mu je bilo in še sramoval se je zaradi tega, ker živi v mestu brez lokala, ki bi bil ob tej uri še odprt. »Da, da,« je dejal, »to je pa Celje!«

Medtem sva s prijateljem mešala sladkor v kavi. Nič kaj posebnega nista bili videti dekleti, ki sta sedeli na desni; venomer sta si nekaj dopovedovali in se ozirali, zdaj k sosednji mizi, hip nato pa spet k pivu pred njima. Nič neobičajnega ne bi opazil v njunem obnašanju, če ne bi ena za nekaj decibelov povzdignila glas in rekla: »P...a mu m.....a! Kaj misli, da ga bom posilila?!«

Pridružite se nam!

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Ilirska Bistrica vabi prostovoljce, upokojene člane ZŠAM, policije ter druge ljudi dobre volje, ki lahko pogrešajo del svojega prostega časa, da pomagajo pri vzgoji mladih udeležencev v prometu na vseh osnovnih šolah v ilirskobistriški občini.

Vaše znanje in izkušnje bodo dragocena pomoč šolskim mentorjem prometne vzgoje.

Vsi tisti, ki imate veselje do tovrstnega dela, pokličite tel. št. 067/41-361 (Elena Česnik in Roman Brozina) ali 067/81-175 (Nada Čeligoj).

Mi pa se gremo nekakšnega »vzgojnega dualizma«; na eni strani verska vzgoja, na drugi uradna, šolska. Obe zanikata vrednosti in razlage druge, ena in druga delita državljanu na dva dela in omogočata ustvarjanje sovraštva zato, ker ne sprejemata drugačnosti.

Oba sva se obrnila v smer, od koder so prišle besede, dekleti pa sta ponovno staknili glavi in nadaljevali s svojim pogovorom. Tokrat precej tiše. Verjetno sta se zbal, da je izrečene besede slišalo preveč ljudi. Potem ko sta vzbudili mojo pozornost, sem si ju pobliže ogledal: »Glej, glej! Kako mladi sta! Pa saj imata... koliko? No, šestnajst, petnajst? Morda manj? Seveda, štirinajst jih imata. Pa saj sta vendar še otroka!« Prijatelj mi namigne: »Ju vidiš? Ples v Zabičah je končan, ob tej pozni uri pa nimata več kam.« »Da,« rečem naglas in si mislim, kako je bilo včasih. Večkrat se je zgodilo, da smo bili tudi mi razposajeni in dobre volje, tako da ni bilo treba z lučjo iskati tistega, ki je dejal »Fantje, kam pa zdaj?« in predlagal, da bi šli posedet v enega izmed gostinskih lokalov. Vojko, moj stari prijatelj, je znal odvrniti: »Kamor hočete, le domov ne.«

Spominjam se, da sem tisto jutro v postelji, preden je prišel spanec, še dolgo razmišljal. Ob tako poznih ali zgodnjih urah mi ponavadi prihaja na misel marsikaj, takrat pa nisem mogel ubežati podobni obeh mladoletnic in zvoku izrečenih besed, ki niso nikomur v ponos, še najmanj dekletom njune starosti. Je prav, če dajemo mladosti pristo pot in pristo izbiro? Je prav, če si sama poišče to, kar si želi? Naj ji odločanje o tem brezbrizno prepustimo in na koncu le še opazujemo, kam vse se naše potomstvo zapleta? Včasih je o človeku in smislu njegovega življenja, o pomoči drugim, o odpovedovanju, vzdržnosti, poštenosti, pa tudi o dajanju bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega, vsaj tistim, ki so ob nedeljah prihajali k maši, nenehno pihala na duše vera oziroma verska vzgoja. Seveda mi bo marsikdo oporekal in mi začel soliti pamet o cerkvenih grehih, o grešnosti posameznih duhovnikov, o grdi zgodovini cerkve, ne nazadnje tudi o tem, da boga ni. O vsem tem večkrat premišlujem in vsa taka dejanja in primere obžalujem tako, kot jih verjetno obžaluje tudi cerkev sama. Govorim namreč o pomembnem delu vzgoje mladih ter o povezanosti in

usklajenosti pedagoške aktivnosti v šoli, cerkvi, družini in še kje. Izobraževanje in poučevanje naj bi imelo iste cilje, ista hotenja, iste razlage, povezane z našo zgodovino, z dosežki človeštva, pa tudi osnovo desetih zapovedi, ki so podlaga našnji civilizacijski stopnji. Namenom sem izpustil besedo »božjih«. Mi pa se gremo nekakšnega »vzgojnega dualizma«; na eni strani verska vzgoja, na drugi uradna, šolska. Obe zanikata vrednosti in razlage druge, ena in druga delita državljanu na dva dela in omogočata ustvarjanje sovraštva zato, ker ne sprejemata drugačnosti.

Vsaka država bi morala biti hvaležna taki ustanovi, kot je cerkev, ki je pripravljena prevzeti vlogo sooblikovalca človeka kot delavnega, koristnega in državotvornega, pa tudi lojalnega, poštenega in predvsem človeškega. Seveda mora država tej ustanovi priznati legitimnost in se še prej vprašati: ali se tudi Evropa prepira s cerkvijo tako kot mi in odklanja njeno vlogo? Prejšnji sistem je zanemaril vzgojo, saj se mu ni zdelo pomembna, sedanjí pa jo prepušča posameznim prostim strelcem, ki ponujajo svoje življenjske prigode na podlagi osebnih izkušenj in pogledov kot preizkušene in potrjene principe, kot družbene teoreme. Ni slučajno, da vplivajo na naš mladi rod le s ponujanjem užitkov življenja in manj z opozarjanjem na obveznosti, težave, probleme in njihovo obvladovanje, saj gledamo ameriške filme na naših televizijskih zaslonih, poslušamo radio in opazujemo obnašanje ne več tako mladih, pa vendar nadobudnih komentatorjev. Ostalo je še veliko tega, kar so nas učili in pomeni, da je bila vzgoja zanemarjena mačeha.

S težo takih in podobnih misli sem zaspal, čeprav ob modrovanju nisem pozabil na dekleti iz moje zgodbe. Kako naj bi pozabil nanju, saj vem, da gledata televizijo, poslušata radio, hodita v šolo in da sta se navzeli ponujanih pogledov ter modernih navad. Verjetno ju s svojim obnašanjem in svetovanjem navdušuje kakšen Jonasu podoben. Ne vem, kje bosta končali. Morda vedo njuni starši. Jima lahko pomaga naša razdvojena družba?

Saša Boštjančič

P. S.: Zgodba nima nič skupnega z Odlokom o javnem redu in miru v občini Ilirska Bistrica, ki ga je 3. marca sprejel občinski svet, saj ne vsebuje niti enega člena, ki bi mladoletnim vsaj priporočala ne daj bog prepovedal, kje je njihovo mesto ob tako poznih urah. Ko bo odlok objavljen, ga preštudirajte.

Zahvala

Turistično društvo Ilirska Bistrica je prejelo veliko pohval za uspešno izvedeno pustno prireditev, zato se zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli sodelovali. Najprej seveda nastopajočim skupinam (Kočanja, Podgrad, Hrušica, Vrbiča, Dolenje, Novokračine, Snežniška konjenica) in Francu Gombaču, nato Komunalno stanovanjskemu podjetju, Cestnemu podjetju Koper, Policijski postaji, Zvezi kulturnih društev in občini Ilirska Bistrica ter številnim posameznikom, društvom in podjetjem, ki so v materialu, denarju ali z lastnim delom podprli izvedbo prireditve: SGP Primorje Ajdovščina, I&I Koper, Plaming, Plama G.E.O. in Kaas iz Podgrada, ProVita, Ilirija, Mlinotest, Mini market Batista, Mesnica Danči, Mesnica Bubnič, Mesnica Jadran, Mesnica Milavec, Diskont Urbančič, Sport bar, D2, Edis, Fotoatelj Marož, Sadje Skrt, Šiviljstvo Sanja, Mašnica Milojka Prime, Prodajni center Trnovo, Domek in Jamarski klub Netopir iz Ilirske Bistrice, Gostilna Pod gradom Dolnja Bitnja, Gostilna Zemonska vaga ter Kmečki turizem Janezinovi z Ratečevega Brda.

DA, naročam NAŠ BORJAČ

od aprila 1998 do preklica.
Naročnino (cena posamezne številke je 130 SIT)
bom poravnal(a) po prejeti položnici.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Poštna številka: _____

Pošta: _____

Podpis: _____

Naročnik dovoljuje, da podjetje D2 navedene podatke uporablja za vzdrževanje naročniškega razmerja in obračun naročnine.

Posljite na naslov:
D2 d.o.o., Levstikova 12, p.p. 60, 6250 Ilirska Bistrica

Odgovor sekretarju Športne zveze Ilirska Bistrica Zakaj smo vedno »krivi« drugi?

Ko sem v prejšnji številki Našega Borjača prebiral odprto pismo z naslovom »Gospodu novinarju Alešu Zidarju«, nisem mogel drugače, kot da sem se na koncu nasmehnil in se spravil k pisanju odgovora. In to predvsem zaradi tega, gospod Debevc, da dokončno razčistim z vašimi obtoževanji na moj in na račun Športnega društva Nogometna šola Bistrice. Istočasno tudi mislim, da vaše dopisovanje z gospodom Stojanom Sestanom sploh ni bilo negativno za razvoj športa v ilirskobistriški občini (kvečjemu nasprotno), ampak predvsem za Športno zvezo Ilirska Bistrica (v nadaljevanju SZ), saj je razkrilo mnoge nepravilnosti ali manipulacije v zvezi z njenim delovanjem in razdeljevanjem finančnih sredstev, namenjenih športnim klubom v naši občini. Pismo je pravzaprav odprlo očem vodilnim ljudem tistih klubov, ki so se in se še trudijo, da bi jih obdržali pri življenju. Vendar o tem kasneje.

Gospod Zdravko Debevc - vaša funkcija sekretarja SZ je bila vsaj doslej javna služba in kot taka izpostavljena takšnim in drugačnim kritikam. Kako jih sprejmate, je pač vaš problem, z odprtim pismom, ki je bilo namenjeno meni, pa ste prešli vsako mero dobrega okusa. Dovolj žalostno je že to, da z naslovom članka »Gospodu 'novinarju' Alešu Zidarju« (ki je bil po odločitvi urednika Našega Borjača izzet iz navednic) diskriminirate novinarsko delo pravih novinarjev. Jaz nisem in nikoli ne bom novinar, sem samo dopisnik Radija 94 (honorarno) in lokalnih časopisov (ljubiteljsko); v to delo me žene predvsem dejstvo, da so bila dogajanja v bistriškem športu medijsko izjemno slabo pokrita, ne pa namera rušenja SZ. Prav zato sem si uspel na Radiu 94 izboriti tudi oddajo o nogometu; po mnenju tistih, ki jo

spremljajo (in to niso samo Bistričani, da se razumemo) je dovolj kvalitetna, saj je na njegovem sporedu že dobro poldrugo leto. In ne samo to - za popularizacijo in razvoj nogometa se borim z oddajo in vsemi ostalimi prispevki tudi zato, ker si želim, da bi v ilirskobistriški občini in širše dobil tisto mesto, ki mu pripada.

Prav tako nisem in nikoli ne bom predsednik ŠD Nogometna šola Bistrice; sem le uradni zastopnik društva, ki mu očitno pripisujete rušenje SZ. Čudim se, da zahtevate od mene argumentirano in nepristransko komentiranje športnih dogajanj in problemov bistriškega športa, po drugi strani pa neargumentirano tlačite skupaj vlogo dopisnika in moje delo v ŠD Nogometna šola Bistrice. Omenjeno društvo nima nikakršne zveze z mojimi poročanji in komentarji o športnih dogajanjih, še najmanj pa z objavljenimi prispevki v Našem borjaču in na Radiu 94, ki so moje avtorsko delo in moj osebni pogled - tudi na delovanje SZ. Na žalost se v stikih s športniki in športnimi delavci ne morem izogniti problemu, s katerimi se srečujejo pri delu, saj se v veliki večini dotikajo tudi SZ. Vse tekste, ki sem jih dosedaj napisal - še posebej pa to velja za oddajo »Pregled športnih uspehov v lanskem letu«, lahko podkrepim z argumenti in izjavami, tako na papirju kot na magnetofonskem traku. Ob tem bi vas spomnil, da ste celih 12 minut odgovarjali na moja vprašanja o lanskeoletni športni sezoni in da je v oddaji in v tekstu, ki ste ga lahko brali v 2. in 3. številki Našega borjača, objavljeno samo vaše skrajšano mnenje o tej tematiki in nič več. Kot avtor prispevka, ki je nastal skoraj mesec dni, sem si ustvaril določeno mnenje, zato mislim, da imam pravico komentirati vse, kar je bilo v prispevku opisano, ne pa samo tisto, kar bi vi kot sekretar SZ hoteli slišati. Govorim o argumentiranih dejstvih. Prav tako sem v prispevku »Ob bok prireditvi Naš športnik '97« zapisal samo tisto, kar me je lanskega decembra kot Bistričana motilo v Domu na Vidmu in povem vam, da nisem bil edini s podobnimi občutki.

Čeprav sem mislil odgovarjati le na očitke o mojem dopisniškem delu, moram pri tem poseči tudi na področje delovanja Športnega društva Nogometna šola Bistrice. V odprtem pismu mi namreč očitajte, da kot »predsednik« ne zagovarjam njegovih pravic in mnenj na primernih mestih. Žal je ŠD Nogometna šola Bistrice postalo član SZ na njeni zadnji skupščini 29. oktobra 1997 in to šele po razpravi o bistvenih spremembah statuta SZ. Prva možnost »primernege mesta« je bila tako izčrpana, čeprav sam mislim, da bi bilo sodelovanje v razpravi neuspešno, podobno kot sodelovanje ostalih članov skupščine, ki so poskušali doseči nekatere spremembe statuta SZ (tudi kar zadeva profesionalno funkcijo sekretarja). Zakaj predlogi niso bili upoštevani, je zadeva, ki je ne nameravam pogrevati. Tudi v to, zakaj je bila v zadnjih štirih letih sklicana samo ena »prisilna« skupščina SZ, se ne bom spuščal, saj sem v bistriškem športu aktiven šele zadnje leto. Za vse svoje trditve in za to, kaj smo zadnje leto delali in poskušali ustvariti v ŠD Nogometna šola Bistrice, imam argumente. Če ne bi imeli jasne vizije in načrtov o tem, kaj in kako delati, nam pač ne bi uspelo. Tudi očitke, da ni programa za boljše organiziranost športa v ilirskobistriški občini, je zgolj vaš in zato, kot vedno, ne dopuščate druge možnosti. In prav tu je vaša največja napaka, saj na takšen ali drugačen način (primer je skupščina SZ) ne dopuščate dialoga in nimate sprejeti ponujene roke sodelovanja, saj ste prepričani, da vas zmeraj nekdo ogroža in da se mu morate upreti z vsemi sredstvi - tudi na račun razvoja športa v ilirskobistriški občini.

Stojan Sestan,

Karate klub Samurai Ilirska Bistrica

P. S.: Posebno pozornost pa si zasluži pojem nepristransko pri delovanju SZ!

Gospod sekretar, vas in ostalo športno javnost bi želel opozoriti na bistveno spremembo statuta SZ, ki jo v odnosu do klubov vse prepogosto pozabljate. SZ je namreč prostovoljno, samostojno in neprifitno združenje športnih klubov občine Ilirska Bistrica in nič več telesnokulturna skupnost, ki jo je občina pred leti financirala, ji postavila sekretarja in določila pravila igre v zvezi z denarjem.

S sprejetjem Zakona o lokalni samoupravi, Zakona o društvih in končno Zakona o športu, so »hvala bogu«, odnosi države do športa dobili ustrezno podlago, zato upam, da jih bodo čimprej dobili tudi v občini Ilirska Bistrica, skupaj s pravilnikom o financiranju športa. Dejstvo je namreč, da občina za športne dejavnosti namenja zelo malo denarja in še to na zastareli in neustrezen način - preko SZ. S takim početjem financira predvsem strokovno službo SZ, ki porabi do 1/3 vseh sredstev, namenjenih za dotacije športnim klubom. Prav to in dejstvo, da klubi in društva kljub statutarim možnostim ne morejo vplivati na spremembo delovanja SZ, je razlog njihovega nezadovoljstva. Naj ponazorim: če je Izvršni odbor SZ sprejel sklep o znižanju dotacij klubom za 15% (vprašanje je, če vsem), zakaj ni iz istih razlogov sprejel tudi sklepa o zmanjšanju plače sekretarja in ostalih stroškov za 15%. Ob tem moram dodati tudi to, da ŠD Nogometna šola Bistrice ni dobila niti enega pisnega sklepa IO SZ o zmanjšanju dotacije, to informacijo je dobila šele od sekretarja SZ. Lahko mi verjamete, da je imela manjša vsota denarja ob planiranih odhodkih isti učinek, kot če bi komu padlo kladivo na glavo. Če hočem ali ne, vedno bolj se nagibam k temu, da je razlog za zmanjšanje dotacij ŠD Nogometna šola Bistrice predvsem moja vse ostrejša kritika delovanja SZ, ki pa je zgolj moja in ne društvena. Upam, gospod Debevc, da se tega zavedate.

Na koncu bi dodal samo še drugi - nogometni pogled na problem Športnega centra Trnovo. Ne zdi se mi smiselno, da se SZ hvali s tem, da je uredila nogometno igrišče v Trnovem, saj so ga z izjemo tribun uredili in financirali člani in navijači nogometnega kluba. Iz tega izhaja tudi večina »ogromnih dolgov«, saj je klub sam urejal objekt, ki bi ga morala urediti občina. Problem nastaja prav pri lastništvu oziroma najemu športnega objekta, ki je sicer last Ministrstva za obrambo Republike Slovenije. Nogometni klub je namreč zelo zainteresiran za vzdrževanje ter vodenje Športnega centra Trnovo in ima vizijo razvoja tega objekta, saj na njem živi in dela. A s centrom upravlja SZ, ki ima svoje poglede na to, kako naj bi se razvijal, in v skladu z njimi že vodi določene postopke. Verjetno ni potrebno posebej poudariti, da se eni in drugi načrti razhajajo. In dokler se na nivoju občine ne bodo razčistile vse zadeve, povezane s centrom, oziroma dokler na občini ne bodo spoznali, da so športni objekti občinska last in da mora za zanje skrbeti občina, ne vidim prave rešitve tega problema.

Gospod sekretar, športna problematika v občini Ilirska Bistrica bo v letošnjem letu zagotovo še večkrat na dnevnem redu takšnih in drugačnih sestankov. Za argumentirano kritiko in dokazovanje bo še dovolj priložnosti, zato o tem ne bom več pisal v časopisih. Upam, da bo občinska uprava kljub lobiranju SZ uspela čimprej pripraviti Pravilnik o financiranju športa in s tem omogočiti neposredno financiranje dejavnosti športnih društev. Jaz z vami kot sekretarjem Športne zveze Ilirska Bistrica ne bom več sodeloval, saj imam premalo potrpljenja in časa za prepričevanje prepričanih.

Aleš Zidar

3500 obiskovalcev zimskega Snežnika

Tradicionalni zimski vzpon na Snežnik so tudi letos, tako kot v preteklosti, zaznamovali številni ljubitelji 1796 m visoke gore, najvišjega vrha Slovenskega Primorja in Krasa. Poleg organizatorjev iz vrst Planinskega društva Snežnik Ilirska Bistrica so za dobro počutje in varnost udeležencev skrbeli tudi člani Jamarskega društva Netopir, podgorski taborniki, člani Radiokluba Snežnik, policisti, ilirskobistriška enota Cestnega podjetja Koper, ekipe prve pomoči, gorski reševalci in mnogi drugi.

Čeprav so bila letos s snegom pokrita le vršna pobočja Snežnika, zima še ni rekla zadnje besede, saj je pohodnike iz raznih krajev Slovenije in zamejstva pričakala s precej nizko temperaturo. Mnogi so se pred vetrom in mrazom umaknili v kočjo, kjer jih je čakalo kar 700 litrov čaja.

Vodja vzpona Hinko Poročnik je poudaril dvoje: iz leta v leto se večja števila udeležencev, ki so dobro opremljeni in kar se da previdni (kot dokaz tej trditvi je navedel dejstvo, da na vzponih sploh ne prihaja do hujših poškodb); organizatorje veseli tudi to, da so pohodniki vse bolj osveščeni in da skrbijo za varovanje okolja, saj na vrhu Snežnika in ob poti ne ostaja niti približno toliko smeti kot včasih.

Na koncu naj dodam še besedo ali dve o smislu vzpona oziroma množičnosti nasploh. Zimski vzpon na Snežnik je ena izmed ti-

stih prireditvev, ki najglasneje odmevajo v ožji in širši okolici Ilirske Bistrice, saj ni samo velika planinska, ampak tudi turistična zanimivost. Njeni organizatorji si brez dvoma zaslužijo obilo pohvalnih besed.

Vzpon je v celoti potekal po željah organizatorjev, zato ni bilo nič prepuščeno slučaju. Dolgoletne izkušnje in natančno, lahko bi rekli profesionalno opravljanje nalog, je omogočilo uspešen zaključek množične prireditve.

Na svidenje prihodnje leto, ko bo zimski vzpon na Snežnik zaradi lepega jubileja še bolj mikaven.

Marijan Celigoj

Ko je veter razgнал meglo, se je pokazalo tudi sonce. (Fotografija: Hinko Poročnik)

Varnostno zanimivi pojavi

Zasegli vojaški bajonet, 3. marec. Policisti so na Mejnem prehodu Jelšane državljanu Republike Hrvaške B. A. zasegli vojaški bajonet, cariniki pa so hrvaškemu državljanu L. V. zasegli plinsko gumijevko. Oba sta bila predlagana v postopek sodniku za prekrške.

Opazili so jih, 4. marec. Ilirskobistriški policisti so v dopoldanskem času dobili obvestilo, da se na območju občine gibljejo sumljive osebe. Policisti so legitimirali 5 romunskih državljanov, ki so v Slovenijo vstopili ilegalno. Po opravljenem postopku so bili vrnjeni v Hrvaško.

Na izlet s kokainom, 6. marec. Popoldne so policisti Mejnega prehoda Jelšane 24-letnemu avstrijskemu državljanu P. D. našli 32 gramov kokaina. Mamilo so mu zasegli in ga pridržali do zaslišanja pri preiskovalnem sodniku, obenem pa ga bodo tudi kazensko ovadili.

Nedovoljeni popravki voznškega dovoljenja, 6. marec. Zvečer se je na Mejni prehod Jelšane pripeljal 40-letni voznik osebnega avtomobila M. S. iz okolice Maribora. Policist je ugotovil, da je v voznškem dovoljenju brisal ukrepe prepovedi vožnje, zato so ga kazensko ovadili.

Vozili se bodo, 6. marec. Neznani storilci so 20-letni K. H. v Ilirski Bistrici ukrad-

li žensko kolo rdeče barve s črnimi blatniki, 40-letni V. V. pa moško gorsko kolo temno rdeče barve.

Spet ilegalci, 8. marec. Policisti iz Ilirske Bistrice so v bližini Podgrada legitimirali 9 Romunov. Ugotovili so, da so ilegalno vstopili v Slovenijo, zato so jih pridržali in prijavili sodniku za prekrške.

Streljati je hotel, 10. marec. Policisti Mejnega prehoda Jelšane so pri kontroli vozila B. T., državljan Nemčije, ki je želel vstopiti v našo državo, našli 20 kosov lovškega streliva, kalibra 30-06. B. T. se bo srečal s sodnikom za prekrške.

Ujeti Romuni, 12. marec. V dopoldanskem času so ilirskobistriški policisti zajeli 5 državljanov Romunije, ki so v Slovenijo prišli ilegalno. Odpejali so jih k sodniku za prekrške.

Nailnež na delu, 13. marec. Popoldne je 42-letni S. L. iz okolice Ilirske Bistrice doma pretepal ženo in hčer. Policisti so ga pridržali, predlagali pa ga bodo tudi v postopek pri sodniku za prekrške.

Grozil je, 15. marec. Ilirskobistriški policisti so do iztreznitve pridržali Š. A. iz okolice Ilirske Bistrice, ki je doma precej okajen grozil sestri in njeni hčerki, češ da ju bo ubil. Kljub večkratnim opozorilom policistov je z grožnjami nadaljeval.

V tišini tiho pisala bi vse preljube dni

Ko steče beseda o pisanju pesmi in pesnikih, nemalo ljudi zamahne z roko, češ= z besedami in rimami ni mogoče spreminjati sveta. Že mogoče, a Slovenci smo bili in smo še vedno narod pesnikov, čeprav slovenske pesniške zbirke izhajajo v skromnih nakladah, le za pesnike. Včasih tudi za sošolce in učitelje. Ne prav pogosto in ne povsod. A se primeri, tako kot nedavno v Jelšanah. Da se razumemo: podpisala jo je še ne trinajstletna osnovnošolka Barbara Smajila, njen naslov je »Hči lune«, poleg avtorice sta jo z grafikami opremili učenci Tina Iskra in Helena Kalčić, naslovnica je delo učiteljice Romane Benigar. Pesniško zbirko je izdala OŠ Jelšane. Mentorica je bila Gabriela B. Blokar, 200 izvodov je natisnilo ilirskobistriško podjetje GACommerce.

Pesniški svet Barbare Smajila je sestavljen iz množice odzivov, drobcev in vtisov, okruškov nostalgije skoraj, čeprav se zaveda, da so brezpotja in da jo čakajo še vse poti. Ker ne ve, kaj je pozaba, uporablja domišljivo in se s svojo otroško pronicljivo stjo dotika in dotakne vsega: sanj, ki jih bo kmalu konec, samovanja, neskaljenega prijateljstva, smeha in preproste, tihe želje, trde resničnosti sveta, ki jo srka s široko odprtimi očmi, večno vznemirljivih letnih časov, sadov spoznanja (!), čeprav brez silne teže težkih let, ko z mrakom se uleže spat minitvi izročena in ko z njo, prav tam, kjer so ozke steze nad vihnim morjem vsekane v prepad, zaspi še noč.

Pri tem se opazuje venomer in pravi, da ni prava, dokler se pesem ne zapiše. Če je v njej mesečno, vsevdilj gre in se predrami. Če jo litje časa mami, sneg ko pada, omamni vonj pomladi, jesenske, do neba nabrekle barve, se preprosto hrani z verzi o prijateljstvu, na primer, igri in nepospravljani, razposajeni sobi, o Kralju Matjažu, ekologiji, materi in novem letu v mikavni, ne sahlji

pesniški maniri. V vseh trenutkih zna na plan. Celu nasvete daje, kako se pesmi piše. B. Z.

Barbara Smajila

Sneži

*Nebo je zastrla temna zavesa,
v daljavi zamrli so tih koraki,
v sanje so me ponesli pernat oblaki
in domišljajska peresa.*

*Umiril se je hrup,
narašča veselje
in vse skrite želje
premagajo obup.*

*Saj zjutraj vasica bo spremenjena vsa:
bela odeja jo bo prekrila,
vse poti bo posrebrila,
Edina vidna pot bo ta,
ki pelje do srca.*

Jesen

*Slikarka neznana prišla je v vas,
s seboj pripeljala je nov letni čas.
Drevju listje je pobarvala
in se z njim poigrala.
Barvala je vneto,
s svojo pisano paletu.
Različno je odela nizke grmičke
in poslikala čisto vse skrite koticke.*

*Potrgala je vse travniške cvetlice
ter na jug zapodila mile ptice.
Rdečo, rjavo in rumeno
zmešala je vse v eno.
Še malo vetra je dodala,
tako je pisana jesen nastala.*

»Ritmi pomladi« dvignili poslušalce na noge

Zveza kulturnih društev Il. Bistrica je v program XXI. meseca kulture uvrstila tudi koncert z gornjim naslovom. Franc Gombač je občinstvu, ki se je 4. marca zbralo v dvorani Doma na Vidmu, predstavil tri pihalne orkestre: bistrskega, Kraško mladinsko pihalno godbo Sežana in Mladinski pihalni orkester iz Pirana. Tri skupine, dve skorajda sorodni po programu in času delovanja, tretja, piranska, z dolgo tradicijo, ki sodi v sam vrh tovrstne slovenske dejavnosti.

Kot je znano, deluje **Pihalni orkester Ilirska Bistrica** v sklopu domače ZKD ter glasbene šole. Obe organizaciji se trudita, da bi kolektiv postal soliden mestni orkester in tudi tokratni nastop je bil poleg običajne vloge kulturne prireditve predviden kot eden od elementov učnega procesa. »V dobri družbi se marsikaj dobrega sliši in naredi«, bi se glasila ocena o vrednosti prireditve. Skratka, »dobra družba« oziroma gostujoča orkestra bosta go-

to občina. Opazka: kako naj svetniki ocenjujejo vlogo orkestra, če ne poznajo njegovega dela; na koncertu so bili navzoči samo trije ali štirje, sicer redni obiskovalci kulturnih prireditev. Žalostno in nespoštljivo.

Kraško mladinsko pihalno godbo iz Sežane se je kljub odsotnosti kakih 15 članov pod vodstvom mladega kapelnika **Iva Bašiča** dostojno predstavila. Gripa in manjkajoči dijaki, ki preko tedna obiskujejo šole v Ljubljani in drugod, so sprejemljivo opravičilo in vzrok za to, da se niso predstavili v svoji najboljši luči. Priznati je treba, da si je godba za petletni obstoj kljub

tokratni »invalidnosti« zasluzila vso pohvalo in bo vsekakor dobrodošla gostja ob prihodnjem srečanju v Il. Bistrici, ki ga njihov kapelnik čuti kot izpolnitev dolga do naših poslušalcev. Godbi poleg dirigenta kot korepetitor tolkal pomaga **Igor Kos**.

Zadnja od treh nastopajočih instrumentalnih skupin predstavlja poglavje zase. V polni postavi 52 članic in članov od deset let starosti dalje, je vrhunski orkester iz Pirana, ki ga vodi dirigent Benjamin Makovec, publiko dobesedno dvignil na noge, podobno kot v marsikaterem evropskem mestu, kjer pogosto gostuje. Njegove odlike, ki ga uvrščajo v najozži slovenski vrh, so odlična tehnika, muzikalnost in neverjetno širok program - orkester igra skoraj vse, od melodij za promenadne koncerte do tekmovalnih skladb najtežje težavnostne stopnje...

D. B.

Prof. Josip Grgasovič s svojimi varovanci v Domu na Vidmu

Kneško pevsko slavje

Če kateregakoli zborovskega pevca, pevko ali zborovodjo vprašate, kateri prostori so neprijazni za izvedbo koncertov, vam bo odgovoril, da so to praviloma šolske telovadnice. In vendar se v manjših krajih večina kulturnih prireditev dogaja prav v takih neakustičnih dvoranah. Da pa se pevci in poslušalci lahko zelo dobro počutijo tudi v takih okoljih, so nam že večkrat dolazali Knežani, zadnjič v soboto, 28. februarja, ko so organizirali tradicionalni koncert v okviru XXI. meseca kulture.

Ob vznožju »kulise«, narejene iz velike zametne zavesa in okrašene s stilizirano cvetlico ter slikami treh velikih Slovencev: **dr. Franceta Prešerna**, priljubljenega domačega skladatelja **Miroslava Vilharja** ter **Dragotina Ketteja**, so se zvrstili trije pevski zbori: **Pevska skupina Flora Begunje** (**Katarina Turšič**), **Mešani pevski zbor Tabor Kale 1869 Knežak** (**Vilko Majerič**) in **Moški pevski zbor Slavina** (**Miran Žitko**).

Uspelemu nastopu je botroval raznovrsten program, ki pa s svojo privlačnostjo ni posegel v kakovost ter ji morebiti škodil. Posebej posrečena je bila tudi kombinacija nastopajočih zborov. Kljub okrnjenosti zaradi bolezni, je domači zbor, sestavljen iz mladih deklet in fantov, predstavil širok temat-

smo jih pri nas spoznali na enem izmed bojičnih koncertov. Preproste ljudske in ponarodele pesmi, med njimi celo dalmatinsko »Plitem mrižu« (priredba domačega skladatelja **Janeza Kranjca**), so odpele zelo kultivirano in z veliko mero občutja. Občinstvu so se zelo prikupile, zato so bile deležne obilnega in hvaležnega aplavza. Posebno pohvalo zasluži solistični del.

Po nežnem, zmerno igrivem, pa spet šaljivo razigranem petju Begunjk so nastopili moške in fantje iz Slavine. Suveren nastop, kompaktnost, energija in izrazita dinamika so vrline, ki jih nikakor ne bi pripisali pevski skupini iz majhnega in dokaj neznanega kraja. Zbor vodi dirigent, ki je član slovitega »Sončka«. Uspelo in prijetno srečanje se

Pevska skupina Flora iz Begunj pri Cerknici (Fotografija: P. Nikolič)

ki izbor - od ljudskih, umetnih do črnskih duhovnih pesmi, kar je dokaz, da dirigent sledi željam svojih pevcev in ne zadovoljuje samo svojih ambicij. Naj dodam, da je pevke in pevce, ki jih je v prvih letih vodil **Alojz Boštjančič**, pred kratkim prevzel **Vilko Majerič**, s svojim strokovnim znanjem pa jim je v veliko pomoč tudi **Irena Rep**, energična in kritična ustvarjalca glasbenega življenja v Knežaku in še kje. Besedica mladinski je iz imena zbora izpuščena zaradi prehoda v še vedno mlada, a »zrela« leta.

Iz enega razpoloženja nas je v popolnoma drugačno ugodje popeljala prijetna skupina mladih pevk iz Begunj pri Cerknici, ki

je zaključilo z dodatkom, ki si ga je občinstvo priborilo z vztrajnim ploskanjem. Harmonijo in lepo petje treh zborov bomo še dolgo ohranili v prijetnem spominu.

Program je povezovala prikupna učiteljica **Mirjana Tomažič**, uvodne besede pa sta prispevala **Vojko Mihelj**, eden izmed redkih ilirskobistriških svetnikov, ki premore veliko občutka in posluha za kulturo, ter nepogrešljiv in vsestranski **Franc Gombač**.

D. B.

Škoromati tudi jeseni

Hruški skoromati so imeli na pustno soboto (21. februarja) poberijo. Galerija na Vidmu je izkoristila to priložnost in v Hrušici organizirala likovno kolonijo, ki sta se je udeležila znana reška ustvarjalca, slikar **Bruno Paldin** in umetniški fotograf **Egon Hreljanovič**. Rezultate njenega dela bo galerija Na Vidmu predstavila jeseni.

Fotografija: Darja Šlenc

Koncert

DOM NA VIDMU

V okviru revije »PRIMORSKA POJE '98« bodo v soboto, 21. marca, nastopili: Mešani pevski zbor Društva upokojencev Koper, Dekliška skupina Valentin Vodnik Dolina, Mešani pevski zbor »Beneške korenine« Srednje, Moški pevski zbor Valentin Vodnik Dolina, Mešani pevski zbor »Adriatic« Hrvatini in Moški pevski zbor Srečko Kosovel Ajdovščina. Koncert se bo začel ob 20. uri.

Predstavitve knjige

DOM NA VIDMU

Četrtek, 26. marca, ob 19. uri. Dvojezično pesniško zbirko **S. Kosovela Otok s sončnico/Dijete sa sancokretom** bosta predstavila **Ismet Bekrić**, pesnik in prevajalec Kosovelovih verzov v bosanski jezik, ter **Aleksander Peršolja**, pesnik iz Sežane. Razstavljene bodo tudi kamnite skulpture, ki jih je akademski slikar in kipar **Peter Abram** ustvaril prav za likovno opremo knjige.

Prava žalost pa je, da se morajo marljivi in talentirani mladi glasbeniki s svojim profesorjem, Josipom Grgasovičem, še vedno boriti za preživetje. Ne bom pretiraval, če za kriminalno dejanje označim dejstvo, da še vedno nimajo primerne prostora za vaje, da o manjkajočih instrumentih sploh ne govorim.

tovo pozitivno vplivala na razvoj našega. Na domačih tleh že uveljavljen orkester je prav v zadnjem času pospešil delo in naštudiral nekaj novih skladb. Zelo je opazen tudi napredek v kakovosti.

Še enkrat moram opozoriti, da takšna skupina ne more biti samo v pristojnosti glasbene šole in ZKD, temveč bi morala zanjo, kot je običajno tudi drugod, skrbe-

Illyricus učinkovito zaključil mesec kulture

Vsak mesec kulture, ki smo ga doslej spravili pod streho z vrsto prireditev, je bil vedno obeležen z nečim, kar ga je delalo prepoznavnega. Včasih ga je bolj obarvala literatura, drugič gledališče, nikoli ni manjkalo zborovskega petja, vrstile so se likovne razstave... Značilnosti letošnjega, enaindvajsetega, so bile razgibanost, pestrost, kakovost, saj se ni dogajal samo v občinskem središču, ampak tudi v Podgradu in Knežaku, kjer so pripravili dve nadvse uspešni prireditvi. Od 19. januarja do 8. marca so številni ljubitelji kulture ter bolj ali manj naključni obiskovalci spoznali Veliki italijansko-slovenski slovar prof. Sergija Šlenca in Zbornik - 50 let Primorske, se udeležili proslav na Premu, v Podgradu in Il. Bistrici, si ogledali likovno razstavo Srečka Srebotiča in razstavo starih kmečkih vozov Janka Samse, poslušali koncert zborovske glasbe v Knežaku, tradicionalni koncert učencev glasbene šole, koncert treh pihalnih orkestrrov in bili deležni projekcije umetniškega filma Odpadna pošta. V tem času je nekaj ljubiteljskih skupin in posameznikov z Ilirskobistriškega gostovalo tudi v drugih krajih Primorske in pri Slovencih na Reki. Slavnostni zaključek letošnjega meseca kulture je pripadel Ansamblu Illyricus, ki je v nedeljo, 8. marca, s koncertom v glasbeni šoli obeležil še jubilejno, peto leto svojega delovanja.

Ansambel Illyricus, ki smo ga doslej poznali le po izvajanju baročne glasbe, je na tokratnem koncertu nastopil v nekoliko drugačni zasedbi ter z novim, vsebinsko razširjenim izborom avtorjev in skladb, od baroka do najnovejših glasbenih usmeritev.

Akademsko izobraženi glasbeniki, Adnan Zubčević (flavta), Breda Štemberger (flavta), Fabrizio Maschio (klarinet), Vesna Colazio-Tataj (violina), Mauro Šestan (violončelo) in Bojan Glavina (klavir, čembalo), so po nekoliko daljšem zatišju zaradi poklicnih obveznosti in drugih obremenitev zmogli toliko volje, časa in energije, da so pripravili koncert, ki je, sodeč po številu poslušalcev, naletel na dober odziv. Člani ansambla so zavestno preusmerili svoje delovanje iz čistega baroka na zelo različne umetniške sloge in obdobja, kajti barok jim je začel postavljati okvire, ki so jih morali prestopiti predvsem zaradi umetniških ambicij. Zato so poleg že znanih instrumentov uvedli klavir in klarinet, ki sta njihovu muziciranju odprla čisto nove izrazne možnosti, dodala iskričavo, duhovito, poskočnost in večjo umetniško svobodo v izboru skladb ter interpretacij, a tudi veliko večjo odgovornost in umetniško poštenost.

Ansambel Illyricus je spremenil tudi nekdanjo statično zasedbo (najpogosteje kvartet). Tokrat so nastopili v različnih, skorajda nepričakovanih zasedbah (duo, trio, kvartet,

kvintet in za dodatek še sektet), kar je samo še dodatno popestrilo izvedbo baročnih, klasičnih, romantičnih in sodobnih avtorjev (E. Michäel, A. Vivaldi, J. Haydn, A. Busch, A. Honegger, H. Villa-Lobos, D. Milhaud).

Skupina instrumentalistov, ki ima domičil v Ilirski Bistrici, je sestavljena iz pripadnikov različnih narodov. V njej igrajo: A. Zubčević, nekdanji član dubrovnškega

Mednarodna skupina glasbenikov, od katerih večina kreira ilirskobistriško glasbeno življenje, deluje pod okriljem Društva ljubiteljev glasbe Ilirska Bistrica in ostaja še naprej »odprta za nove člane in nove pobude z osnovnim ciljem obogatitve glasbene in kulturne podobe naše občine«.

orkestra, zdaj pedagog glasbenih šol v Ilirski Bistrici ter Piranu, Bistričana B. Štemberger in B. Glavina, klarinetist F. Maschio iz Padove ter Rečana M. Šestan in V. Colazio-Tataj. Glasba je torej ena izmed najmočnejših vezi med narodi. Tudi to so nam na nedeljskem koncertu sporočili člani Ansambla Illyricus in upamo, da ne zadnjič.

D. B., B. Z.

KRATKA ZGODBA

Krila lepote

Zazrl se je v ogledalo. In kaj je videl? Ptico v vetru, moč, čisto, veličastno lepoto, katere krila so se bohotala daleč naokrog z bogatim, puhatim perjem.

Obrnil se je in stopil nekaj korakov stran, nakar se je hipoma ustavil... sunkovito se je obrnil in kot bi trenil je bil spet pri ogledalu.

Še enkrat si je ogledal to podobo popolnosti... po gladkem, belem čelu so si stezo utrlje prve srage potu. Počasi, a vztrajno so prečkale obrvi in se pri očeh združile s svetlikajočimi, biserom podobnimi solzami. Tudi te so bile nepopisno popolne. Aristokratsko oblikovan nos je pričel rahlo trzati. Krvavo rdeče ustnice so se komaj zaznavno ukrivljale. Tudi ravno in blede čelo se je pričelo počasi grbančiti.

Naenkrat se je nos popolnoma spremenil, ustnice so se močno ukrivile, čelo je postalo nagrbčeno kot zmečkan kos papirja. Grozovito spačen obraz je razklenil ostre zobe in iz globokega grla se je razlegel strahovit in zamolkel krik, izdavljen iz najtemnejših globin človeške duše.

Pograbil je ogledalo, ga zavihtel nades in ga z vso močjo zalučal ob steno, žvenket pa je zarezal daleč tja v noč. Razbiti koščki so ležali vsepovprek po mrtlih tleh...

Nos je počasi dobival staro, aristokratsko podobo, ustnice so se počasi izravnavale in tudi čelo se je zgladilo. Obraz je zopet dobil blaženost, ni mu bilo treba opazovati tiste nagnusne popolnosti. Zbogom, popolnost!

Naenkrat ga je močno zasrbelo pod kožo na dlani. Počasi je privzdignil roko in si ogledal dlan... komaj zaznavno je porjavela. Za hip je otrpnil, nato pa mu je pogled padel še k drugi roki... tudi ta je rahlo porja-

vela. Sunkovito je raztrgal svileni srajco in pogledal trebuh... nekoč bel in miščast... zdaj rjav in zguban. MOJ BOG! Kaj je z obrazom?! Hitro, kje je ogledalo?! Nekaj časa se je zmedeno vrtel po sobani, nakar se je ustavil, zamrznil in šele čez nekaj trenutkov mu je pogled plašno zdrsnil tja-kaj pod steno, na tista mrzla tla. OH, NE!

Med molitvami je panično stekel k steni in se zgrudil na hladna tla. Mrzlično je brskal po razbitem steklu. Povsod majhni koščki! Naj se je še tako trudil, nikjer ni bilo delca, kjer bi lahko videl svojo podobo. NE, MOJ BOG, NE! Dolgi in koščen prsti so nestrpno brskali po majhnih delcih. Ni mu bilo mar prerezanih prstov, nekje je bilo celo videti kost, tudi ta je bila rjava. Moč mu je pojemala. Z žalostjo je uvidel, da ni nikjer dovolj velikega koščka ogledala, na katerem bi še poslednjič videl svoj obraz, najsi je bil rjav, zguban ali celo gnil. Počasi se je vdal, trudno se je ulegel na hladna tla, veke so mu utrujeno polzele na oči.

Popustil je v boju, veke so mu padle na oči in zadnja misel, ki mu je svignila pred očmi, preden so za sabo za vekomaj potegnile trdne zapahe, je bila: »Kje je tista čudovita popolnost?«

Andraž Gombač

Kulturni ogrizki

XXI. mesec kulture, ki je prinesel v zimsko enoličnost vsaj nekaj predpomladne svežine, se počasi izteka. Kulturnih prireditev je bilo kar dovolj, čeprav bi si jih nekateri nenasitneži želeli še več, predvsem takih z več zunanega blišča. V časopisu sem namreč bral, da bi morala biti uvodna prireditev na Premu (občinski kulturni praznik?) malo bolj poudarjena in literarno obarvana. Strinjam se le v eni stvari: če bi imeli dovolj denarja, bi si smeli privoščiti še kaj več kot to, kar so lahko videli obiskovalci. Literatov smo imeli celo preveč, saj so nas nenadejano obiskali prijatelji iz Novega mesta, kjer si prav tako lastijo Dragotina Ketteja, saj je tam bival celi dve leti. Pri nas se je pa rodil in pravijo, da so nekateri Premci z njim celo v zlahti. Iz njegove biografije vem le toliko, da je bil večni brezdomec, nič drugačen kot vsi veliki umetniki njegovega časa, zato ima zdaj v rojstni hiši spominsko sobo, v kateri kanijo imeti literati njemu na čast celo svoje kulturne seanse. Prej jo bomo morali seveda temeljito obnoviti, saj jo je zob časa že krepko nagrizel. Hecno se mi zdi, da narod časti predvsem spomin na svoje velike duha, mi pa se medtem kregamo, čigav je ali bo zato, ker si ga vsi lastimo. Bistričani bi si ga tudi morali, saj je bila tam doma njegova mati. Zato smejo imeti zbor, ki nosi njegovo ime, a žal skoraj zmeraj zamuja na prireditve. Kdor poje, pravijo, ne misli slabega...

In kdor piše, ne utegne misliti, tako vsaj mislim in trdim za kolegice iz literarnih vrst, ki bi rade predstavile svoje umotvore samo izbrani publiki, taki s pretanjnim občutkom za umetnost. Ko sem jim omenil možnost nastopa izven Ilirske Bistrice, so se kar namrdnile, češ, da jih ne bodo razumeli. Kaj ne povejo! Potemtakem z ljudmi, ki bivajo izven urbanih središč nekaj ni v redu? Medijska pozornost je v takih okoljih resda veliko manjša, a to še ne pomeni, da so ljudje naglušni za umetniško besedo. Nedavno me je doletela prijetna dolžnost prisostvovati in sodelovati na neki prigrizni slovesnosti, ki jo je pripravila jejšanska šola ob predstavitvi pesniške zbirke ene izmed tamkajšnjih učenk. Pomislite - vse skupaj so hoteli obeležiti le v ožjem krogu, ker baje otroška poezija

Mesec kulture je ena od oblik samozavedanja in potrjevanja smeri, ki je nismo izbrali slučajno. Prav zato si v prihodnjem želimo nekoliko več posluha tudi s strani obiskovalcev, da nastopajoči ne bodo gledali napol praznih dvoran in z dolgočasenih obrazov. Kultura je način življenja in tovrstni prazniki so lepa priložnost, da izmerimo smeri neba in se ozremo tudi vase...

trebuje kaj več kot samo papir in barve. Manjkajo mu razstave in vse, kar spada zraven. Javnost. Ne moreš venomer ustvarjati samo za svojo dušo. To si lahko privoščijo samo bogati ljudje, ki včasih celo odkupijo kakšno delo iz človekoljubnih nagibov. Takorekoč iz usmiljenja do umetnosti, potem pa jih natikajo po neokusno opremljenih sprejemnicah in razkazujejo svojim naveličanim gostom. Take stvari sem že videl v več finih hišah. Človeka zjezi, ko izve za razstavo, ki bi si jo lahko ogledal takorekoč pred nosom, šele takrat, ko je ni več in to samo zato, ker je bila v gostilni, kamor poredko zaide. Nobene table, nobenih vabil, kot da se to nikogar ne tiče, razen rednih ali naključnih gostov. Škoda.

Bolj korajžni so člani novoustanovljenega premskega kulturnega, turističnega in športnega društva, ki so si zadali težke naloge, saj mislijo postaviti svoj kraj dobesedno na glavo. Odslej bomo morali skrbeti za lepši videz svojih borjačev in za krašenje balkonov, medtem ko njihovi športni sekciji že roji po glavi ideja o asfaltiranju zadnjih zelenic v vasi, ki naj bi jih namenili telesni aktivnosti. Prav, poleg šolskega muzeja nam manjka tudi univerza za tretje življenjsko obdobje. Pokopališče namreč že povečujejo in tako bi nekako zaokrožili in zadostili vsem potrebam krajanov od rojstva do smrti. In kdor se s takšnimi idejami ne strinja, je, kakor so nedavno rekli, reakcionar. Tokrat si štejem v čast, da sem eden izmed njih, ker, če kdo stvari ne bo nazaj držal, čeprav samo z besedo, se bomo nekoga dne spraševali, kam smo namenjeni.

spada samo v šolo! Torej, če si (pre)mлад, ne smeš pisati, dokler nimaš vsaj petnajst let, ko se lahko prijaviš na literarni natečaj Zveze kulturnih društev Slovenije, kjer ti dajo dovoljenje za nastop v javnosti. Hvala lepa. Najbolje bi bilo prepovedati pisanje tudi starejšim, ki večkrat pišejo neumnost. To bi rešilo marsikatero založbo, ki ne ve kam s knjigami...

Ne mislite, da nad »zapostavljenostjo in odrinjenostjo« tarjajo samo literati in pevski zbori. Tudi likovniki se oglašijo, saj jim zmanjkujeta zraka in življenjskega prostora, čeprav so ali bi vsaj morali biti otroci matere narave. Pesniku včasih zadostuje le mesečina za nastanek pesmi, slikar po-

Mesec kulture je ena od oblik tega samozavedanja in potrjevanja smeri, ki je nismo izbrali slučajno. Prav zato si v prihodnjem želimo nekoliko več posluha tudi s strani obiskovalcev, da nastopajoči ne bodo gledali napol praznih dvoran in dolgočasenih obrazov. Kultura je način življenja in tovrstni prazniki so lepa priložnost, da izmerimo smeri neba in se ozremo tudi vase... Lahko celo kaj preberemo, recimo 'Stopinje', glasilo Literarnega društva Ilirska Bistrica, za katere urednik trdi, da se jih ljudje skorajda bojijo samo zato, ker so »domače«. Tudi kruh je domač, pa ga vseeno jemo, celo pesmi pojemo o njem.

Jože Stegu

MISLI Z NAPAKO

Higiena v demokraciji

Ogledal sem si superfilm Titanic. Siromašen, a zalo pošten fant je povabljen na večerjo v pokvarjeno bogato družbo. Ne ve sicer, kako se uporablja šest parov vilic in nožev. Nerodno.

V filmu se ta del zaključí dokaj ugodno. Realno življenje je veliko bolj kruto. Družinska revija Jana bo dva bralca izžrebala in ju poslala na famozni dunajski slovenski gala ples. Med smetano slovenske in evropske družbe, kjer bo blestela ga. dr. Katja Boh. Do tu vse lepo in prav. Opravimo analizo priprav naših izbrancev. Oba »kandidata« bosta morala takoj na enotedenski tečaj lepšega vedenja in enomesečni plesni tečaj. Ona bo morala kupiti novo večerno toaleta, on večerno obleko z metuljčkom. Manikura tudi nekaj stane, za nameček pa še parfum Chanel št. 5, v katerega je bila včasih »obležena« Merlinka, ko je šla spat. Chanel je idealen izdelek znane firme Coco Chanel, kar se po Torbarini izgovori Kokoš Anel. Naša dva junaka sta tako pripravljena. In ko se bodo moški v pavzi med balom pogovarjali, kam so vložili certifikate, se bo razlegel smeh, ker bo naš junak naivno povedal, da jih je vložil v enega izmed pidov. Njegova žena, trenutno brezposelna, ki rada gleda žajfaste nadaljevanke, se nikakor ne bo mogla vključiti v pogovor o londonskih in pariških zanimivostih. Nerodno bo tudi zaradi neznanja nemškega in angleškega jezika. Skratka, dogodek bo sramota in dokaz za zabitost vzorca povprečnega Slovenca.

Skozi smo dali praznik AFŽ, 8. marec, za katerega ne vem, ali je »dober« ali »slab«. Leta 1910 je udbomafija v Ameriki organizirala manifestacijo, na kateri so ženske zahtevale enakopravnost. Od takrat se je marsikaj spremenilo: pripadnice nežnejšega spola prevladujejo v šolstvu, zdravstvu, poznamo celo županje v Izoli, Kopru in Ljubljani. Vrinile so se skoraj povsod, saj bi rade komandirale. Čestitke slovenskemu parlamentu, ki jim ni popustil, čeprav ne vem, zakaj ne vržejo ven še tistih nekaj bab, saj delajo samo zrago. Tudi bistrški parlament je kar soliden. Malo svetnic ima, zato dela uravnoteženo in po principu, da so za ženske samo otroci, dom in družina. Ne vem, kdo se je spomnil, da moramo imeti podžupanje, ki je še blond povrh. V Bistrici ne bomo nikoli izvolili županje, saj smo karakterji, mar ne! Žena naj bo doma, je včasih žvrgole Ivica Šerfezi. In to drži. Ne za ubrisano Albrightovo.

Svetniki in svetnice so v nečem ne morejo triindvajsetoediniti. Stara dilema, ali je Bistric mesto ali vas, je še vedno vroča. Eni so za to, da se na prekopano Cankarjevo ulico poseje trava, drugi pa pravijo, da bi jo morali po enem letu končno asfaltirati. Obupen primer predstavlja tudi prazen stari vrtec, saj že več kot pol leta čaka na odločitev o svoji prihodnosti. Gremo od začetka. Potrebne so izčrpne analize in ocena vseh relevantnih faktorjev, vključno z mnenjem futurologov. Jast bi nekoliko počakal, vsaj do takrat, ko bo mularija porazbila vsa okna ali pa celo do takrat, ko se bo bajta, grda kot smrtni greh, porušila sama od sebe, kot se bo Soča, proti kateri je Provizorij pravi lepotec. Bilo je govora, da se bo v nekdanjo VVO preselila glasbena šola. Potem bi se pa spet vprašali, kaj početi s še eno staro bajto, sedanjega glasbeno šolo namreč. Jast predlagam, da gre glasbena šola v ex VVO, sedanje prostore pa naj obnovijo in naredijo magari še eno banko. Če ne gre drugače, bi morali stavbo porušiti in asfaltirati tako pridobljeni parkirni prostor. Ker na bistrški občini vsi kričijo trženje, trženje, kar pomeni imperativ za Bistric, bi mogoče tam odprli novo trgovino, morebiti kar z drogami, ki se

jih sedaj s težavo dobi na sicer dobro založenem črnem trgu.

Ja, pa kaj delajo tak kraval okoli tiste podobe, na kateri Marija pestuje podgano. Gre za futurologijo. Sveta bo konec šele 12. julija leta 2000 ob 17.23. No ja, ne povsem. Preživela bodo le najbolj odporna bitja: nekaj homo erectusov, homo sapiens, zoon politikon, podgane in nekaj mišk, insekte zanemarimo... Vse skupaj bo nekako tako, kot kažejo slike Srečka Srebota, na katerih ni skoraj žive duše. Marija, ki predstavlja na sliki eno od preostalih vrst življenja, v rokah drži edino, kar je svetu še preostalo. Sporočilo je jasno: Spoštujmo različnosti! Bodimo strpni! Gre za nekoliko nerodno prikazano zadevo, približno tako, kot so božični rockovski koncerti, na katerih igrajo predvsem underground muziko nabožne vsebine. To je to.

Če odmislimo Kosovo, je trenutno rit sveta Irak. In kaj naj bi bil potem toaletni papir? Ja, Amerika vendar! In njeni podrepi Angleži. Eden slednjih je prišel milostno prosit Slovenijo, ki aktivno, mlče in modro sodeluje v Varnostnem svetu Združenih narodov, naj za higienske namene uporabimo šmirgl papir. In da naj Slovenija da svoj glas za ta predlog. Pomislite, Anglež nekaj prosi Slovenca. Neverjetno! In odgovor? Pritrdilen! Da se ne bi zamerili Sadamu (nikoli se ne ve) pa je v amandmaju dokumenta zapisano, da mora biti šmirgl papir tako finozrnat in skoraj tako mehak, kot je toaletni papir. Tvorno in principielno.

NAJ ŽIVIMO PIDI IN DELNICE, PRIHODNOST SLOVENSKE DEMOKRATičNE DRUŽBE! ŽIVELA ENAKOST MED SLOVENJO IN ŠVICO! ŽIVJO POPISANE TV, VSE OD A do Ž! ŽIVEL JEK-LINČIČ! ŽIVEL JAST!

Dimitrij Bonano

Zaupni pomenki

Diskretni šarm domače buržoazije

Ko sem zadnjič pisal o pomenu praznikov, se je nekaj bralcev obregnilo ob me, češ, da se oddaljujem od aktualne tematike, kateri naj bi bila namenjena Prodajalna kratkega časa.

Kaj naj rečem; strinjam se, čeprav sem od resnega znanstvenika v TV oddaji slišal, da človeški možgani niso zmožni takoj producirati preveč frišnih informacij, saj jih, zato da ne bi prišlo do zmede pri določanju časovnega zaporedja dogodkov, najprej shranijo v spominski terminal za nadaljnjo obdelavo. To lahko najbolj nazorno vidite pri naših ubogih politikih - časovni stroj jim je namreč popolnoma zatajil, tako da večsah ne vedo niti tega, v kateri državi so! Državljeni že vedo, saj na vsaki položnici jasno piše, kam in komu morajo odrajtati denar, ki ga spotoma pretopijo v zahodne valute zato, da se jim zdi vsota manjša in se čutijo varnejše pred mrzlimi vetrovi z vzhoda.

Nekoč od tam nismo dobili samo manjvrednega denarja, temveč tudi praznike, ki se jih hočemo zdaj na hitro znebiti zato, ker baje ne spadajo več v Evropo. Zimske smo že obdelali, čeprav se neki bralec Našega borjača v sila resnem tonu sprašuje, kakšno korist bomo imeli od dedka Mraza na naši sončni poti v Evropo! Človek božji, kako naj vendar folk shaja brez praznikov? Če gremo v Evropo skoraj goli in boski (kljub temu, da smo v njej že od takrat, ko nas je zaneslo v te nesrečne kraje), k svojim nekdanjim in bodočim sosedom ne moremo kar praznih rok. Ponudimo jim vsaj tisto, kar imamo: diskretni šarm naše nekdanje civilizacije, ki bi zapolnil osiromašeno zaklad-

nico potapljaajoče se evropske kulture. Rekli boste, da ima Evropa dovolj umetniških del in da so zanje poskrbeli že stari Grki in Rimljani. Nekaj so jih dodali v moderni dobi sami. No, kakšno knjigo jim lahko kljub temu kar spotoma podtaknemo, da ne bodo dvomili o naši pismenosti. Mi smo vendar kulture narod, ki bere tudi cirilico.

Vrnimo se k praznikom, ki jih je zdaj, na pomlad, kar nekaj. Vrag si ga vedi, od kje neki smo si sposodili valentinovo, da si lahko podarjamo stare parfume in ostale kozmetične rekvizite, ki so ostali neprodani od preteklih razprodaj, tako da ni jasno, ali se ta praznik še vedno sme praznovati ali ne. Baje ni zaželen; skoraj vse nekdanje AFŽ-jevke so namreč presaltale na bolj varne datume in priložnosti, kot je že omenje-

nom »Pozdrav pomladi« zaradi tega, da pomlad ne bi ostala brez praznikov. Čemu potem cvetijo zvončki in še kakšna lončn zraven? Samo da opravijo svojo biološko potrebo in zginejo? Manjkajo rituali, manjkajo razlogi za praznovanja in ko zmanjka idej, se da kot protest zoper nenaklonjeno resničnost uporabiti celo pustne maske, ki zakrijejo goloto, znak raja, iz katerega so nas izgnali.

Raj so nekdanji bogovi, ko so ugotovili, da je postal nerentabilen in ekološko sporen, sami ukiniti, pa tudi Eva se je krepko naveličala svojega enoličnega kostuma s figovim listom. Ko je malo pogledala čez plot, je zagledala pripadnice svoje vrste v krznenih plaščih in ovešene z nakitom, medtem ko je njen lepi vrat krasil le venček uvelih marjetic, ki

jih je ubogi Adam kupil v eni izmed zanikrnih rajskih cvetličarn, zgrajenih s kapitalističnim denarjem. A svoj osmi marec, ko je lahko protestirala proti krivicam žensk na oni strani, ki so bile prisiljene nositi vsoto tisto šaro in se voziti na zasluženi dopust k morju v nesramno dragih avtih po rajsko dobrih cestah, je le imela. Tako so jo vsaj naučili misliti. In kaj sedaj, ko smo odprli brandenburska vrata in ni več nikogar, ki bi vedel kdo

je kdo? Zdaj so kar naenkrat vsi na kupu: od Miklavža in božička do dedka Mraza in vseh mogočih dnevo, v katerih si izrekamo priljubljene laži, ki so ženskam tako všeč, da se jim nočejo zlahka odreči. Moški moramo kar naprej viseti na koledarju, sicer lahko zamudimo kakšen pomemben dan.

Odkar so ukiniteli besedo tovariš, so se stvari hudičevo zapletle, posebno pri vsakdanji komunikaciji, ko ne moreš (že zaradi frizure) kar na oko ugotoviti, ali je neka pripadnica ženskega spola gospodična ali gospa. Če se zmotiš, lahko dobiš leden pogled in poševen nasmeh. Povem vam, da se zato, ker se ne znam primerno obnašati in še manj dostojno govoriti, rajši ogibljem ženske in sploh vsake družbe. Ta faliment imajo skoraj vsi pisatelji, zato pravijo, da grdo govorijo in da uporabljajo neprimerne besede, posebno v ženski družbi. Predlagam tako imenovano neverbalno obliko komunikacije, ki ji po domače rečemo molčanje. Mulci so sicer to besedo vezali na spolnost, saj za takšno obnašanje ne najdejo boljše razlage. Med spolnim dejanjem ljudje redko molčijo, zato imamo toliko tovrstnih škandalov. Zame ta pojem pomeni zgolj molčanje in pri tem ostanem. Prav? Enako svetujem ženskam, ki mislijo početi isto, a naskrivaj sanjajo o lepotah nekdanjega raja: naredite si transparente (magari za lastno uporabo), na katere lahko napišete: HOČEMO 8. MAREC! HOČEMO 1. MAJ! HOČEMO DAN MLADOSTI! HOČEMO ŠTAFETO! VSE HOČEMO NAZA!

Kaj naj vendar počne delavski razred brez svojih svetinj? Bolje bi bilo, če bi mu namesto denacionalizacijskih certifikatov vrnili praznike ali vsaj njihovo iluzijo, tako da bi bili vsi kontenti kot v pesmi Spomin se vrača v kraj domači... Tam pa je sedaj vse tiho, saj ni nikogar več doma. Odselili so se v Evropo in pustili delavski razred njegovim izgubljenim sanjam. Tako je to, moje mile madone; nekdanj nismo smeli ne pisati ne govoriti, zdaj pa nimamo komu! Novi buržoaziji paše neverbalna komunikacija in če si boste naskrivaj pripenjale nageljce, recite zraven vsaj kakšno besedo. In lepo se imejte. Ne se zjokat...

Dean Ujčič

Jože Stegu

ILIRIADA

Teorija zarote, prvi del

Dober dan, ime mi je velika zarota

Svet ni tak kot se zdi. Vsem nam, ki živimo svoja življenja, v glavnem iz dneva v dan, iz meseca v mesec, se sploh ne sanja o veliki zaroti. Kar ne pomeni, da je ni. Je. Dokazi? Neovrgljivi. Pozabavajmo se z nekaterimi »naključji in »nepomembnostmi.«

Največja politična nasprotnika, pravzaprav smrtna sovražnika, na Slovenskem sta Janez Jansa in Milan Kučan. Jasno, bo rekel vsakdo. A ko začne gospodu predsedniku iti za nohte in se šušlja o drugem krogu predsedniških volitev, stori gospod J. J. vse, da onemogoči edinega resnega protikandidata Milčeti in se za vsak slučaj zmisli še lustracijo, da M. K.-ju ja ne bi spodletelo. Kučanov klan je torej realnost. A dejavni člani v njem so tudi tisti, ki so njegov obstoj obelodanili. Se vam zdi čudno? Toda, mar obstaja boljši način za prikritje zarote od tega, da poveš, da obstaja? Saj tako in tako nihče ne verjame.

Naša država je zelo načelna in brezkompromisna v boju proti drogami. Pa veste, da je naša vladajoča elita polna ljudi, ki jim marihuana ni tuja. Eden od kandidatov za predsednika, ljubljanska županja, kulturni minister, prvi notranji minister samostojne Slovenije in še kdo bi se našel, so javno priznali uživanje marihuane v mladih letih. Ni

hče se ni niti malo razburil. Če bi bil Andreas Goldberger Slovenec, se mu gotovo ne bi zgodila taka afera, kot se mu je. A tudi »voditelj svobodnega sveta« je priznal uživanje »trave«. Z dodatkom, da on ni inhaliral. Seveda, in tudi hamburgerje je le žvečil, ne pa pogoltnil.

In smo pri princesi Diani. Se vam vsa ta nepopisna histerija ob njeni smrti ni zdelala malo čudna? Kaj pa je punca pravzaprav naredila, razen tega, da se je imela fajn in je spotoma še povila angleškega prestolonaslednika. Svet pa se je obnašal, kot da gre za globalno katastrofo. Njena smrt je bila enako čudna. Skozi tunel so z 200 na uro bežali pred fotografi?! Kaj pa naj bi ti slikali tako pretresljivo novega? Dianina kolena, ki smo jih videli že tolikokrat prej, da je težko verjeti, da ni šlo za del marketinške strategije. Aja, ustanovila je sklad za razminiranje sveta. Pohvale vredno. Tako so lahko tabloidi poleg njenega novega kostuma omenili tudi njeno človekoljubno dejavnost.

Večina ljudi zmotno misli, da je stabilnost ekonomije odvisna od proizvodnje, pridonosti ljudi in tako naprej. Tudi, nekaj malega. Še ena zmota se širi; da je namreč stanje na borzah odvisno od realnega gospodarskega stanja. Kje pa! Poglejte, v zadnjih letih se vsake toliko zrušijo valute kakšne skupine držav, nazadnje azijskih »stigrov«. To povzroči skupina ljudi, ki manipulira s stotinami milijard dolarjev virtualnega, realno neobstoječega denarja. In če se oni spomne-

jo, da je treba neko valuto sesuti, se bo to zgodilo, pa če se vsi na glavo nastavijo. Mišljenje, da je ekonomija racionalna veda, je največja zabloda, odkar je Bog rekel: no pa ustvarimo človeka, mogoče bo fino. Tip se recimo na borzi pogovarja po telefonu, je tik pred sklenitvijo posla, pa ga zagrabi kihanje. Kihne in vuf! pol milijarde dolarjev je šlo po gobe.

Seveda pa imamo tudi drugi vsak svoje male zarote. Vsak dan skušamo prinesiti okoli eden drugega in dostikrat stvar uspe. Celotako dobro, da oseba A ponosno razglasa svoj popoln uspeh v zaroti proti osebi B, v istem trenutku pa oseba B razlaga, kako je dobro podkurila osebi A. Vendar, vsi smo le statisti velike zarote. Vsi ljudje, ki jih »naključno« srečujemo in dogodki, ki se nam »slučajno« zgodijo. Vse skupaj je zarota skupinice ljudi, ki se zbirajo na supertajnih sestankih in brijejo norce iz vseh in vsakogar.

Zato, ko boste naslednjič pomislili, da stvari, ki se vam dogajajo, ne morejo biti naključne, nikar ne pomislite še enkrat. Že s prvo ste zadeli. Pozabite na svobodno voljo, doseganje uspeha s trdom, naključja in usodo. Veliko zaroto je nemogoče odkriti zato, ker je njen obstoj očiten, vsakomur na vpogled. Gornji primeri so le majhen, niti ne najboljši primerki v tej zarotniški verigi dogodkov in življenj. Vprašanje je le, kdo manipulira z manipulatorji?

Dean Ujčič

Jože Stegu

Plama-pur s polovičnim uspehom

KK Plama-pur, bistrski košarkaški tretjeligaš, je v okviru kvalifikacij za uvrstitev v višji rang tekmovalca odigral že dve tekmi - obe v domači športni dvorani. V srečanju s KK Logatec, drugouvrščeno ekipo druge zahodne skupine, so domačini 7. marca visoko zmagali (73 : 57), s prouvrščeno ekipo te skupine - KK Žiri - pa je Plama-pur igrala slabo in v soboto, 14. marca, razočarala številne navijače, saj je tekmo izgubila z rezultatom 62 : 70.

Domači košarkarji in seveda tudi navijači, so težko pričakovali prvo kvalifikacijsko tekmo, ki naj bi pokazala, koliko je Plama-pur pravzaprav močna ekipa. Nekateri strokovnjaki so namreč napovedovali, da je prva zahodna skupina tretje lige, v kateri sta bila najboljša Koper-mladci in Plama-pur, bistveno močnejša od druge skupine, kar sta navsezadnje dokazali tudi prvi kvalifikacijski tekmi. Poleg zmage domačinov v Ilirski Bistrici je bil namreč Koper zanesljivo boljši tudi v Žireh, saj je slabe tri minute pred koncem vodil že za 20 točk, nakar je trener Kopra **Natko Avdič** zamenjal kompletno ekipo, ki je zmagala z rezultatom 81 : 86.

Kljub temu, da so poznali rezultat iz Žirov, so gledalci že na prvi tekmi dodobra napolnili Športno dvorano OŠ A. Žnidaršiča, saj jih je okoli 400 bučno spodbujalo domače košarkarje. Ti so prvi polčas

ki so napolnili bistrsko športno dvorano. Z doslej najslabšo predstavo je izgubila proti borbenim gostom iz Žirov, ki so v zadnjih minutah igre z veseljem vzeli tisto, kar jim je Plama-pur »poklonila«. Domači so večji del tekme vodili in kljub temu, da so zgrešili precej metov in izgubili veliko žog, kontrolirali dogajanje na parketu vse do takrat, ko je bilo na semaforju nekaj več kot

Bistričani so si s porazom otežili povratna srečanja v Logatcu naslednjo soboto in v Žireh čez štiri najst dni, saj bodo morali, če želijo obdržati drugo mesto in možnost uvrstitve v višji rang tekmovalca, dvakrat zmagati.

Bojan Jovič (10) opazuje eno izmed uspešnih akcij svojih soigralcev na tekmi s KK Logatec.

odigrali nekako v krču, saj napad kljub solidni obrambi ni bil tak, kot so si ga želeli igralci in gledalci. Vse preveč je bilo zgrešenih metov iz izdelanih akcij in dobrih položajev, tako da niti odlična igra Joviča in Muhe ni pomagala k večji razliki v koših. Obe ekipi sta se namreč skozi ves polčas menjavali v vodstvu, tako da je bila Plama-pur na koncu polčasa boljša le za eno točko (36 : 35). V nadaljevanju so domači vendarle zaigrali boljše tudi v napadu; pobudo je z dvema zaporednima trojkama prevzel **Simon Kerma**, skriti adut trenerja **Dušana Jenka**. Razlika je v trenutku narasla na osem točk, tri minute pred koncem tekme pa so domačini vodili že za 18 točk. Plama-pur je v drugem polčasu še boljše zaigrala v obrambi (gostje so dosegli le 22 točk) in Logatcu z odličnimi skoki popolnoma preprečila dostop do svojega koša, tako da so se gostje hitro sprijaznili z zanesljivim porazom. Med domačimi igralci je bil kot vedno najboljši **Bojan Jovič** z 20 doseženimi koši, odlično sta odigrala tudi **Simon** (16) ter **Boštjan Kerma** (14), veliko delo pa je kot vedno opravil **Mitja Muha**, ki je svoji ekipi kljub zgodnjim štirim osebnim napakam z zanesljivostjo in rutino prinesel potrebno samozavest.

Prve tekme so se poleg številnih domačih gledalcev udeležili prav vsi predstavniki konkurenčnih ekip v kvalifikacijah, ki so lahko videli precej močno ilirskobistriško ekipo. Med njimi so bili tudi vohuni iz Žirov, ki so si igro Bistričanov očitno dobro ogledali, saj so na drugi tekmi pripravili pravi odgovor na bistrške adute. Plama-pur je namreč v drugi kvalifikacijski tekmi za napredovanje v višji rang tekmovalca prvič razočarala okoli 500 gledalcev,

štiri minute do konca tekme. Takrat so namreč gostje zadeli trojko in drugič povedli. Nato je šlo pri domačih samo navzdol, saj

Gostje iz Žirov so naredili manj napak

so bili ključni igralci, **Bojan Jovič**, **Mitja Muha** in **Peter Grk**, izredno nerazpoloženi, ostali pa s svojo nezbranostjo niso veliko odstopali od slabe igre celotne ekipe. Gostje so namreč odlične točke dosegli iz protinapadov po zgrešenih podajah in iz prostih metov, saj so domačini v izteku srečanja naredili preveč osebnih napak.

Po sobotni tekmi je bilo precej razočaranih. Če bodo domači košarkarji ponovili prikazano igro, bosta zmago zelo težko dosegljivi, čeprav je res, da Plama-pur tako slabo pravzaprav ne more več igrati.

A. Z.

Špominjali se jih bomo po rezultatih iz leta 1997

Čeprav malce prepozno pa vendarle - Športna zveza Ilirska Bistrica je v soboto, 14. marca, razglasila najboljše športnike za preteklo leto in podelila priznanja Janka Kovačiča perspektivnim mladim športnikom. Prireditve, ki je bila uvod v že omenjeno košarkarsko tekmo v Športni dvorani OŠ A. Žnidaršiča, se je udeležilo lepo število obiskovalcev.

Športna zveza Ilirska Bistrica že vrsto let podeljuje priznanja najboljšim športnikom, v zadnjih treh letih pa podeljuje plakete **Janka Kovačiča** najboljši športnici, športniku in ekipi za preteklo leto, priznanja **Janka Kovačiča** za perspektivne mlade športnike in priznanja **Športne zveze** športnim delavcem za njihove prispevke pri razvoju športa v ilirskobistriški občini. Tudi letos je predloge za priznanja in plakete pripravila posebna komisija Športne zveze s pomočjo razpisa in predlogov klubov.

Športnik leta je postal strelec na glinste golobe **Andraž Lipolt**, ki je v lanskem letu dosegel zelo odmevne uspehe doma in na mednarodnih tekmovanjih. Za športnico leta so razglasili lokostrelko **Majo Štefančič**, članico najboljšega bistrškega kluba v lanskem letu - Lokostrelskega kluba Ilir-

skva Bistrica. Maja si je priznanje zaslužila z odličnimi dosežki na evropskem mladinskem prvenstvu in seveda na domačih tekmovanjih, saj je z doseženimi rezultati pripomogla lokostrelskemu klubu do njegovega največjega uspeha doslej - osvojitve slovenskega pokala.

Poleg priznanj Janka Kovačiča mladim in perspektivnim športnikom je Športna zveza Il. Bistrica podelila tudi tri priznanja za delo na športnem področju. Dobili so jih: **Planinsko društvo Snežnik** za 90-letnico de-

lovanja, **Karate klub Samurai** za 20-letnico delovanja in **Vojka Šestan** za 10-letno strokovno delo v Karate klubu Samurai.

Zanimivo prireditve v Športni dvorani OŠ A. Žnidaršiča je spremljalo precej obiskovalcev, ki so z veseljem pozdravili dobitnike priznanj. Kljub temu je mogoče reči, da se tudi letos ni kaj bistvenega spremenilo. Takšna prireditve bi si prav gotovo zaslužila primernejši prostor in predvsem primernejši datum. Da je bila prireditve Športnik leta 97 le uvod v kvalifikacijsko košarkarsko tekmo pa tudi ni kdove kako posrečena ideja. Pomembnost prireditve je na ta način samo zbledela.

A. Z.

Najboljši mladi športniki in športnice. Z leve: **Mitja Škerlavaj**, predsednik Športne zveze Ilirska Bistrica, **Mitja Zatkovič**, **Mateja Dogandžič**, **Anita Šenkinc**, **Nejc Glavaš**, **Domen Hrbar**, **Sandi Berginc**, **Tomaž Roje**, **Sanja Štemberger** in **Vojko Štemberger**, predstavnik ilirskobistriškega lokostrelskega kluba.

Športnica leta

Maja Štefančič je sicer še osnovnošolka, vendar je v konkurenci mladink dosegla odlične rezultate v disciplini compound tudi v mednarodnem merilu. Na evropskem mladinskem prvenstvu je dosegla odlično 8. mesto med 28 tekmovalkami, ekipno pa je postala evropska prvakinja, kar ji je zagotovilo status perspektivne športnice. Na državnem prvenstvu je v konkurenci kadetinj osvojila 1. mesto v disciplini 900 krogov, 3. mesto v disciplini 900 krogov absolutno in precej drugih odličnih rezultatov, s katerimi si je priborila mesto v državni mladinski reprezentanci. Za uspehe v letu 1997 je prejela tudi srebrni znak Olimpijskega komiteja Slovenije.

Športnik leta

Andraž Lipolt je bil že četrtič proglašen za najboljšega športnika, pripomniti pa je treba, da je lani dosegel nekaj izjemnih rezultatov: 3. mesto in bronasta kolajna na sredozemskih igrah v Bariju, 8. mesto na evropskem prvenstvu v Sipoju na Finskem, 13. mesto na svetovnem prvenstvu v Peruju, prvo slovensko zmago v trupu na tekmi za veliko nagrado Slovaške ter naslov državnega prvaka. **Andraž Lipolt** ima status športnika mednarodnega razreda.

Klub leta

Lokostrelski klub Ilirska Bistrica, za katerega tekmuje 32 lokostrelcev vseh kategorij, je osvojil 1. mesto v tekmovalcu za slovenski pokal, kar je zagotovo največji bistrski klubski uspeh v lanskem letu. V klubu se lahko pohvalijo tudi z drugimi rezultati, ki so jih dosegli posamezniki in posameznice na državni in mednarodni ravni, še posebej pa so se izkazale tekmovalke ženske ekipe. V klubu imajo štiri kategorizirane športnice.

Mladi športniki

Tokrat jih je prejelo deset športnic ter športnikov iz treh klubov, in sicer: **Boštjan Kaluža**, **Sanja Štemberger**, **Tomaž Roje** in **Dunja Štemberger** iz Lokostrelskega kluba Ilirska Bistrica; **Sandi Berginc**, **Domen Hrbar**, **Nejc Glavaš**, **Anita Šenkinc** in **Mateja Dogandžič** iz Karate kluba Samurai; **Mitja Zatkovič** iz NK Ilirska Bistrica oziroma ŠD Nogometna šola Bistrce.

Državne prvakinja v dvorani

V soboto, 28. februarja 1998, je bilo v Kamniku 1. državno ekipno prvenstvo v dvoranskem lokostrelstvu. Bistričani so se udeležili prvenstva s tremi ekipami. Žal je moška ekipa (goli lok) tekmovala v nepopolni postavi, ostali ekipi (članice goli lok, članice olimpijski lok) pa sta zelo uspešno zastopali barve domačega kluba.

Ekipa članic, ki je tekmovala v olimpijskem slogu, je v finalu priznala premoč lokostrelk iz Ankarane. Pripomniti pa je treba, da so za člansko ekipo nastopile lokostrelke, ki sicer tekmujejo v kategorijah deklic in kadetinj. Ekipo sestavljajo **Vanja**, **Sanja** in **Dunja Štemberger**.

Po ogorčenem boju in prvem mestu v kvalifikacijah se je ekipa članic - **Dorjana**

Šuštar, **Nada Rolih** in **Mojca Valencič** - v disciplini goli lok najprej pomerila z ekipo LK Mamut iz Kamnika. Bistrške lokostrelke so jih prepričljivo premagale, v finalu pa jim tudi članice LK Mins Postojna niso bile kos. Zmagale so z dvema novima državnima rekordoma v rednem in finalnem delu. Star državni rekord so popravile za 99 krogov.

Absolutno državno prvenstvo v Mariboru

V soboto in nedeljo (14. in 15. marca) so se tekmovalce in tekmovalci Lokostrelskega kluba Ilirska Bistrica udeležili državnega prvenstva v mariborski dvorani Tabor. Prvi dan so se pomerili v kvalifikacijah za uvrstitev v tako imenovani eliminacijski krog, v katerem so drugi dan nastopili vsi. Lokostrelski klub Maribor je pripravil tudi družabni lokostrelski večer v hotelu Garni.

V nedeljo dopoldne, ko so se pričeli izločitveni boji, sta v prvem krogu nastopila **Boštjan Kaluža** (olimpijski slog), ki ni uspel premagati kasnejšega zmagovalca **Petra Koprivnikarja**, čeprav je bil njun dvoboj dokaj izenačen, in **Aljaž Simonič** (compound), ki se je moral prav tako posloviti od nadaljnjega tekmovalca.

V četrtini finala so nastopili še vsi ostali in dosegli naslednje uvrstitve: **Dunja Štemberger** (olimpijski slog) 5. mesto, **Dorjana Šuštar** (goli lok) 4. mesto, **Mojca Šabec** (goli lok) 5. mesto, **Nada Rolih** (goli lok) 8. mesto, **Jadran Čekada** (goli lok) 3. mesto, **Boštjan Kaluža** (olimpijski slog) 11. mesto in **Aljaž Simonič** (compound) 23. mesto.

Bistriški »Samuraji« na Madžarskem

Tekmovalci Karate kluba Samurai smo se v nedeljo, 1. marca, udeležili velikega mednarodnega turnirja Karate Siofok '98 na Madžarskem. Turnir je potekal v mestu Siofok ob Blatnem jezeru, na njem pa je sodelovalo 67 karate klubov iz Slovaške, Slovenije, Češke, ZRJ, Poljske, Avstrije, Švice, Hrvaške, BiH, Italije ter Madžarske. Dva dneva je na osmih boriščih tekmovalo več kot 850 karateistk in karateistov, sodilo pa je 54 mednarodnih karate sodnikov.

V katah sta se s 5. mestom izkazala Anja Čekada med deklicami in Grega Horvat med dečki, za kar si oba zaslužita obilo pohvale. Tiné Maljevac je v konkurenci treh letnikov pri dečkih dosegel 2. mesto. V tej kategoriji je prišlo do največje zmede, saj je bila po pomoti razdeljena na kar tri borišča. Prvi trije so bili znani šele z medsebojno primerjavo ocen: Tinetu je pripadla srebrna medalja, a

in zmigala. Alma je prvič sodelovala na mednarodnem tekmovanju, zato njen čas šele prihaja. Naš uspeh sta v svojih kategorijah, obe z 2. mestom, zaokrožili še Špela in Suzana (na sliki levo, med akcijo).

Na koncu bi se rad tudi javno zahvalil Alojzu Rutarju iz Zabič, ki nam je, medtem ko čakamo na občinski razpis, omogočil odhod na Madžarko. *Stojan Sestan*

ŠOLSKI ŠPORT

Področno finale v Cerknici

Starejši dečki OŠ D. Ketteja, ki jih vodi mentor Frane Čekada, so se v petek, 13. marca, udeležili področnega finala v košarki za osnovnošolce. Bistriška ekipa je odšla na tekmovanje s ciljem, da bi ugotovila napredek v primerjavi z letom poprej.

Možnosti za napredovanje kljub željam ni bilo; to je pokazal že izid prve tekme proti ekipi OŠ Cerknica, ki so jo Bistričani izgubili z rezultatom 22 : 66. Velika razlika je pač odraz večletnega in zelo kvalitetnega dela Cerknčanov, ki so v lani osvojili naslov državnih prvakov med starejšimi dečki.

Precej čuden sistem tekmovanja petih ekip v finalu je Bistričane po porazu izločil iz boja tudi za 3. mesto z vrstniki iz Nove vasi. Slednje je premagala OŠ Pivka, ki v

finalu ni bila kos Cerknčanom. In to kljub dejstvu, da so se letos tudi Pivčani uvrstili v 1. slovensko ligo za starejše dečke. Zanimivo je bilo tudi to, da igralcev iz Divače, ki bi morali igrati z Bistričani prvo tekmo, ni bilo, tako da je organizator prilagodil sistem tekmovanja štirim ekipam.

Ne glede na rezultat pa je nastop domačinov pokazal mentorju in bistrškemu klubu, kam sodijo s starejšimi dečki in kaj je potrebno še storiti za boljše rezultate. *Z. D.*

Nagradno glasovanje za najboljše bistrške športnike

Venus trade
• proizvodnja embalaže
• gostinstvo
tel.: 061/793-882
fax: 061/793-959

ANA BAR
Dolnja Košana

GLASOVNICA za marec

Naj športnik: _____

Naj športnica: _____

Naj klub: _____

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošljite na naslov:

Naš borjač, Levstikova 12, p.p. 60, 6250 Ilirska Bistrica

RAZPIS Pokal v malem nogometu

Športna zveza Ilirska Bistrica razpisuje turnir za občinski pokal v malem nogometu za leto 1998. Tekmovanje bo potekalo v soboto, 18. aprila, v Športnem parku N. Žagar, začelo pa se bo ob 10. uri.

Pravico nastopa imajo: ekipe, ki nastopajo v OLMN (sezona 1997/98), in sicer brez plačila prijavnine; druge ekipe iz ilirskobistriške občine, ki bodo prijave tekmovalce v skladu s pravili OLMN 1997/98. Prijavnina za slednje znaša 3.000 tolarjev.

Ekipe se lahko prijavijo do 10. aprila 1998 na naslov Športna zveza Il. Bistrica, Bazoviška 26, tel./faks: 81-177, kjer so na voljo tudi vse dodatne informacije.

Sistem tekmovanja bo pripravljen na osnovi števila prijavljenih ekip. V primeru večjega števila prijavljenih ekip bodo zaključne tekme v nedeljo, 19. aprila.

Gorsko kolesarski izlet

Gorsko kolesarski klub in SZ Ilirska Bistrica organizirata v soboto, 28. marca, gorsko kolesarski izlet. Zbor udeležencev bo v Športnem parku N. Žagar med 9.30 in 10.00, start pa ob 10.00. Srednje zahtevna proga (Ilirska Bistrica - Podtabor - Tabor nad Zagorjem - Kilovče - Prem - Smrje - Zarečje - Ilirska Bistrica) bo dolga 35 kilometrov. Udeleženci bodo vozili na lastno odgovornost, zato organizatorja kljub temu, da bo udeležence spremljalo servisno vozilo, priporočata popolno kolesarsko opremo. V primeru slabega vremena bo prireditev naslednji teden. Informacije: Športna zveza Ilirska Bistrica, tel. 81-177.

Bistričani v reprezentanci

Zadnji strelski rezultati članov Trap kluba Ilirska Bistrica in še posebej njihove uvrstitve na prvih dveh letošnjih tekmah za slovenski pokal so pred vrata nacionalne reprezentance pripeljali še dva domača strelca - Gorazda Slemenška in Sandija Rolih. Andraž Lipolt in Tamara Matko imata v reprezentanci zagotovljeni mesti, saj sta že potrdila zahtevane norme, Slemenšek in Rolih pa sta se jima približala na drugi pokalni tekmi. Zankrat sta sicer še v širšem izboru in si bosta morebitne nastope za reprezentanco financirala sama. Kljub temu je uvrstitev med kandidate izbrane vrste prav gotovo lep uspeh.

Ilirskobistriški strelci na glinaste globe (trap) so na tekmah za slovenski pokal zelo uspešno zastopali klubske vrste. V prvi tekmi, ki je bila 28. februarja in 1. marca v Ormožu, je Andraž Lipolt v finalu s 125 zadetimi golobi osvojil 4. mesto, med najboljšimi šestimi strelci pa se je z osvojenim 6. mestom izkazal tudi Gorazd Slemenšek, ki je zadel 121 golobov, Tamara Matko, edina članica z doseženo normo, je v treh serijah in finalu prav tako dosegla odličan rezultat (83 golobov), kar bi v konkurenci članov zadostovalo za uvrstitev med prvo deseterico. Sandi Rolih se je med 24 strelci uvrstil na 20. mesto.

Tamara Matko je rezultat potrdila tudi na drugi pokalni tekmi, ki je bila 7. in 8. marca v Novi Gorici. Po neuradnih rezultatih se je uvrstila okrog 8. mesta v absolutni konkurenci. Sandi Rolih se je uvrstil okrog 12. mesta. Izreden uspeh je dosegel Gorazd Slemenšek, ki je na tekmi v Novi Gorici ugnal vso člansko konkurenco, nastreljal kar 130 golobov in osvojil 1. mesto.

Občinska košarkarska liga zima '98

Lestvica po 5. krogu

1. ŠPORT BAR	+ 71	10
2. KNEŽAK	+ 50	9
3. DELTA TEAM	+ 48	9
4. BIFE KOČANJA	- 24	8
5. BITNJA	- 21	7
6. TRNOVO	- 18	6
7. VOIT	- 49	6
8. PALETE	- 52	5

NAGRADNA KRIŽANKA št. 7

VODORAVNO: 1. enocelično, nesporno razmnoževalno telesce rastlin trosovk, 6. organska spojina, nastala iz alkoholov in aldehidov z odcepitvijo vode, 12. ime ameriškega skladatelja Coplanda, 13. slovenski kipar in grafik (Janez), 14. okoliščine, ki vplivajo na ugoden izid, 15. pritok Save na meji med Hrvaško in Bosno, 16. inicialki slovenskega opernega basista (Janko, 1899-1989), 17. premišljeno, preračunano ravnanje za dosego kakšnega cilja, 19. ogorek, 20. staroslovanska boginja, zaščitnica zakonske sloge in sreče, 21. sumerska boginja zemlje, 22. kos pohištva, 23. moški v odnosu do svojega otroka, 24. slovenska glasbena skupina, 26. oznaka kemičnega elementa iz skupine platinjskih kovin, 27. kraj pri Poreču, 28. orodje za dolbenje, 30. ime italijanskega dirigenta Toscaninija, 32. švedski fizik (Nils Gustaf, 1869-1937), 33. grafično znamenje za poudarek, 34. dolgorepa papiga.

NAVPIČNO: 1. skandinavski letalski družba, 2. skupna notacija vseh partov glasbe, 3. gorska, planinska vila v grški mitologiji, 4. posoda z ročajem, 5. papežev letni dohodek, 6. egiptovska vas, zgodovinski kraj pri Aleksandriji, 7. zaključeno ozemlje, 8. žensko ime, 9. iniciali ameriškega predsed-

nika Jeffersona, 10. zbiralec naročnikov, 11. vseirska psička, 18. sin Dedala, 19. ploščat kovinski krožnik, 20. tropski kuščar, 22. kočnik, 24. župnija, 25. levi pritok Pada v Italiji, 27. cevasta naprava za nošenje pušic, 29. osebni zaimek, 31. inicialki slovenskega humorista Gašperšiča. *Dimitrij Grlj*

REŠITEV nagradne križanke št. 6

Vodoravno: 1. Kravos, 7. Okker, 12. radost, 13. Maori, 14. Aar, 15. triatlon, 17. Abel, 19. narok, 20. Lenin, 22. adobe, 25. Atari, 28. Avar, 29. kolonist, 32. Ili, 33. Anita, 34. parnik, 36. Sanak, 37. Ariana. Navpično: 4. V. O. (Vatroslav Oblak), 16. I. A. (Ivo Andrić), 26. avtomobilska oznaka Reke (RI).

NAGRAJENCI: 1. Vesna Kale, Maistrova 2, 2. Dušan Saje, Rozmanova 5, Ilirska Bistrica. Nagradi dobiva v uredništvu.

REŠITEV nagradne križanke št. 7 pošljite na naslov Naš borjač, D 2 d.o.o., p.p. 60, 6250 Ilirska Bistrica, do 30. marca 1998, s pripisom križanka. Veliko sreče pri žrebu.

NAGRADE: 1. knjiga Stare slovenske jedi, 2. tri knjige iz zbirke Vprašajte Isaaca Asimova, 3. dve knjigi iz iste zbirke.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12					13					
14					15				16	
	17				18			19		
20					21			22		
23				24			25			
26			27				28			29
30		31					32			
33							34			

Naš Borjač pripravlja v sodelovanju z oddajo »Gol - nogomet na Radiu 94« nagradno glasovanje za najboljšega športnika, športnico in klub v občini Il. Bistrica. To pomeni, da bomo s pomočjo vaših glasov, ki jih boste pošiljali na naš naslov, izbrali najboljše športnike in klube v letošnjem letu. Ker je akcija celoletna, bomo na koncu vsakega meseca objavili delne rezultate, na koncu leta pa na posebni prireditvi razglasili še dokončne izide glasovanja.

Na začetku akcije nismo prejeli veliko glasovnic. Po opravljenem štetju se je izkazalo, da je športnik meseca februarja lokostrelci Tomaž Roje, najboljši klub pa Lokostrelski klub Ilirska Bistrica. Verjetno je na izid glasovanja vplivalo državno prvenstvo, ki je bilo februarja v Il. Bistrici. Tokrat je imela srečo pri žrebu Alenka Belčič, Dolnji Zemon 53, ki bo 6 mesecev brezplačno prejela časopis Naš Borjač. Čestitamo!

Spoštovane bralke, spoštovani bralci! Upamo, da boste z vašimi glasovi izbrali najboljše športnike tudi za marec. Postopek je res enostaven - izpolnjeno glasovnico pošljite na naslov Naš borjač s pripisom »Za najboljše bistrške športnike«.

👍 - d i s c o t h e q u e

Hrušica 100, PODGRAD, tel./fax: 067 85 259

PRIČAKUJEMO VAS

ponedeljek: zaprto
 torek: 14.00 - 24.00
 sreda: 14.00 - 24.00
 četrtek: 14.00 - 24.00
 petek: 14.00 - 04.00
 sobota: 14.00 - 04.00
 nedelja: 14.00 - 24.00

BALASTY

PRODAJNI CENTER TRNOVO

Vilharjeva 24, Ilirska Bistrica, tel. 067/41-929, fax 067/41-063

Cenjene kupce obveščamo, da je naša trgovina odprta **vsak dan** od 8.00 - 19.00, ob nedeljah od 8.00 - 12.00.

Obiščite nas in se prepričajte o bogati ponudbi prehrabnenih artiklov in ostalega blaga za vsakdanjo potrošnjo.

Po posebno ugodnih cenah vam ponujamo:

- PRALNI PRAŠEK PERSIL 3,6 kg	899,00 SIT
- PRALNI PRAŠEK PERSIL 2,4 kg	649,00 SIT
- PRALNI PRAŠEK WAISER RIESE COLOR 3,6 kg	815,00 SIT
- PLENICE PAMPERS	3.095,00 SIT
- TOALETNI PAPIR 4/1	99,00 SIT
- SLADKOR 1kg	132,00 SIT
- POMARANČNI JUICE BRAVO 2l	229,00 SIT

Dobimo se pri

BALASTYJU V TRNOVEM.

OPTIKA **OPTIKA** OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

OPTIKA OPTIKA OPTIKA

Gregor Primc

Gregorčičeva 9
6250 Ilirska Bistrica
tel. 067/81-443

Vsvoji trgovini in delavnici vam nudim:

- popravilo in montažo korekcijskih očal ter široko izbiro okvirjev
- kvalitetna sončna očala znanih proizvajalcev
- tekočine za kontaktne leče
- čistila proti rosenju očal
- nakit iz zlata in popravilo poškodovanih zlatih izdelkov

Pejsaži odmika

Kraji, v katere se lahko umaknemo, so številni: toplice in gozdovi, smučarska in obmorska letovišča, osamljeni atoli in platoji Antarktike, pa samostani in seveda prostor nad Zemljo. Človek je vedno iskal prostor in čas svoje osvoboditve z namenom, da zbeži restrikcijam družbe z njenimi zatiralnimi pravili in navadami. Mesta, kjer se ni čutili mračnjanskega vpliva civilizacije pred iztekom tisočletja, postajajo vse težje dostopna. Prenaseljeni planet hitro izgublja svoje zadnje skrivne kotičke.

Pejsaži Srečka Srebota, ki so bili od 27. februarja do 13. marca razstavljeni v Domu na Vidmu, ne odslikavajo tistih, ki so na Zemlji, čeprav se nekateri zdijo dokaj realistični na prvi pogled. Slike, večinoma v akrilu na platnu, ostale pa v pastelni tehniki, so kraji počit-

ka, v katere se ne da potovati in ne doseči peš. Pa vendar njihove slikovite in domiselne kompozicije vsebujejo prepričljivo moč realnosti, tako zelo, da se zdijo popolni kraji odmika za človeški jaz. Slikar je upodobil pejsaže skoraj povsem prazne, brez prebivalcev in vendar so polni mistične prisotnosti. Osamljeni pašniki in nasadi so psihedelično živi, kot bi hoteli zvahtati blodečo dušo stran od tako imenovanega realnega sveta.

Upodobitve, za katere ni dvoma, da jih je naslikal Srečko Srebot, odražajo vizionarski umetniški duh, obdarjen ne le s temeljitim vpogledom, ampak tudi s poetsko eleganco in umerjeno, a neustrašno umetniško eksploracijo. Srečko Srebot je v evoluciji svojih serij krajin naletel na metafizično slikarstvo de Chirica in Carrāja, kot tudi na monumental-

no magičnost pejsažev Georgie O'Keefe. Vendar njegova razstavljenega dela ne predstavljajo cenenege eklekticizma, ravno nasprotno, so svojevrstni in originalni primeri ustvarjalca vizionarske realnosti.

Posamezne krajine ter redke slike s človeškimi figurami vsebujejo nekakšen erotični naboj in simbole, ki v svojih oblikah in barvah delujejo dokaj seksualno. Te upodobitve imajo tudi močno simbolistično referenco in mitološko konotacijo. Čeprav izgledajo nekoliko freudovsko, nimajo v sebi ničesar banalnega: poleg slikarjevih prizadevanj vsebujejo tudi dokaz o tem, kar vsi - slikarji, zbiralci ali pa umetniški kritiki - še predobro vemo: da platno in prostor in papir ležijo jalovi, dokler jih ne napolni poželenje.

Ivan Valenčič

BREZ NASLOVA, akril na platnu, 70 x 100 cm, 1997

TAKO VELIKO GOVORI, akril na platnu, 70 x 100 cm, 1997

NA OBISKU PRI TONČKI ŠTEFANČIČ

Niti dva pirha si nista enaka

Kdor se je že kdaj sprehodil po Jurčičevi ulici, po tistem delu za skladiščem Agrine, se je zagotovo vsaj za nekaj trenutkov ustavil in si pogled napasel na starozitni podobi: kokosi stopicajo naokrog, njihova lastnica, Tončka Stefančič (po domače Škrljeva) pa jih kliče po imenu in vsake toliko časa katero od njih »počrta«. Mogoče je mimoidoči imel celo priliko videti, kako Tončka prikljče ščinkavca, svojega ptičjega prijatelja, da prileti po piškotne drobtinice; drobna živalca se spusti čisto do nje, prileti v vežo, včasih pa celo frfotajo pospremi Tončko, ko se odpravi po opravkih. Tudi druge ptice priletavajo po priboljške.

Včasih me Tončkin lik, suhljata postava z iskrivimi modrimi očmi, spomne na sv. Franciška, staroveškega občudovalca stvarstva, o katerem legenda pravi, da se mu je še volk približal krotak kot jagnje.

Ob lepem vremenu je Tončkina hiša dobesedno hiša odprtih vrat in neredko se zgodijo, da se v enem dnevu tu zvrsti toliko obiskov, da gostiteljica, kljub temu da je upokojena, komaj utegne postoriti vse potrebno.

Tončka pa ni znana le kot ljubiteljica živali. Marsikdo pozna tudi njeno likovno nadarjenost, saj s svojo lepo, fino stilno pisavo oblikuje različna besedila v pravcati umetniške miniaturre, pa naj gre za poročne ali birmanske listke, razna priznanja, besedila na voščilnicah ali plakate. V časih, ko rokopis izpodrivajo najrazličnejše računalniške pisave, je očitno zapis človekove roke še vedno cenjen.

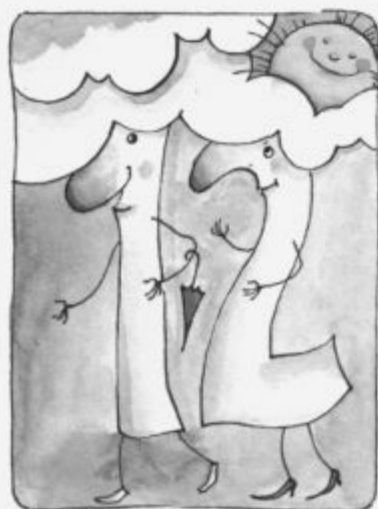
Tončkin oblikovalski talent pa se še izraziteje kaže pri krašenju pirhov. Pri tem Tončka uporablja tehniko, ki je doma v teh krajih: z rezilcem vrezuje v obarvano lupino in strga po njej. Tako je krasil pirhe že njen oče, le da je ob tem uporabljal črepinjo; sama pa si pomaga z majhnim skalpelom. Pod njenimi prsti nastajajo pravcati umetnine. Najpogostejši motivi so cvetlični or-

Že nekaj let izdelava Tončka v predvelikonem času tudi po trideset in več pirhov. Večino razda. Upala je, da bo v Bistrici kdaj organizirana razstava, podobno kot je bila pred nekaj leti v Pivki. Doslej se to še ni uresničilo. Naj bo ta zapis hkrati pobuda za to. V naših krajih je gotovo še kak

podoben oblikovalski talent; poleg pirhov bi lahko razstavili tudi velikonočno pevo, značilno za naše kraje, pa vezanine, ki jih je nemalo po hišah.

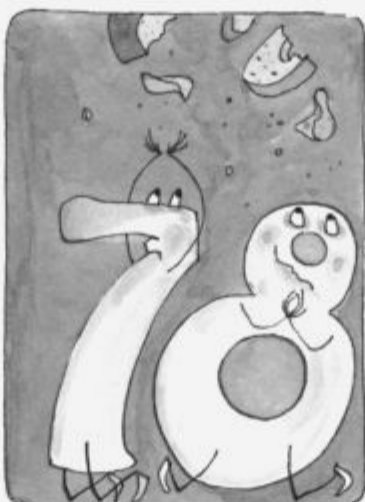
ENA, DVA, DO NEBA...

Naučimo se šteti

Ena, dva, do neba,
tri, štiri, po sekiri,
pet, šest, kruha jest,
sedem, osem, kruha prosim,
devet, deset, gremo spet!

Zapisal in ilustriral:
Romeo Volk

»Ko vzamem obarvano jajce v roke, ne vem, kaj bo nastalo,« pravi Tončka Stefančič.

namenti, srčka ali kelih z žitom in grozdem; izredno fino oblikovani, mehki in skladni. Niti dva pirha si nista enaka.

»Ko vzamem obarvano jajce v roke, ne vem, kaj bo nastalo. Enostavno začnem. Včasih se mi kakšna poteza poneseči, po gladki površini rezilo zdrsnem po svoje. To potezo potem oblikujem naprej. V začetku sem za en pirh porabila kakšni dve uri, zdaj mi gre krašenje hitreje od rok. Vendar je delo precej naporno, za eno rožico je potrebnih tudi osemdeset potez z rezilom. Konica kazalca me začne sčasoma zelo boleti.«

Ne moremo reči, da je to zgolj tradicija, folklor, saj so motivi zelo raznoliki in kažejo že poseben stil. Gre torej za pravcati oblikovalski navdih in posebno ročno spretnost.

Tončka živi skromno in se zavestno odloča za preprostost (ob prenovitvi enega dela hišice je obdržala skromno, staro opremo). Kljub temu ali pa ravno zaradi tega ostaja dobrosrčna in vedra.

»Moja pokojnina je majhna. Jaz pa pravim: še deset tisoč manj naj imam, samo da sem zdrava!«

Mogoče bo ta misel pomagala prerasti denarne skrbi še komu, ki upravičeno ali neupravičeno toži nad svojimi dohodki. Prav vsem pa priporočam, da se kdaj sprehodite po tem koščku ulice, kjer se za sivo betonsko gmoto skladišča skriva košček življenja, kakršno je bilo nekdanje, pa se žal tako hitro izgublja v poplavi novega.

Helena Pirih - Rosa